

46. CHESS OLYMPIAD
2024 BUDAPEST

Maróczy Géza Program

*A Magyar Sakkszövetség
szakmai programja
2020-24*

„A koronavírus utáni világnak szüksége lesz a sportra, a sport mindig hidat fog építeni az emberek közé, és összehozza az embereket békés versengésben.”

- Thomas Bach NOB elnök a FIDE Online Sakkolimpia kapcsán

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

I. Vezetői összefoglaló.....	3
II. Férfi válogatott.....	5
1. A felnőtt válogatott és az utánpótlás helyzetének áttekintése.....	5
2. Általános tájékoztatás a férfi élsakkozás helyzetéről.....	6
3. A 2020-24. évekre vonatkozó, felnőtt válogatottal összefüggő célkitűzések.....	7
4. A célok elérését szolgáló eszközrendszer fő elemei.....	8
5. Mellékletek.....	9
III. Női válogatott.....	17
1. A női sakk jelenlegi helyzete.....	17
2. Esélyek a világversenyeken.....	18
3. A 2020-24. évekre vonatkozó, női válogatottal összefüggő célkitűzések.....	19
4. A célok elérését szolgáló eszközrendszer fő elemei.....	20
5. Indikátorok.....	23
6. Mellékletek.....	25
IV. Utánpótlás.....	32
1. A sakk sport helyzete ma.....	32
2. Tehetségtől a Tudásig (Utánpótlás fejlesztési program).....	34
3. A szakmai terv felépítése.....	35
4. Ifjúsági Élsakkozás Programja.....	38
5. Maróczy Géza Utánpótlás Központ.....	38
6. Válogatott Keret.....	40
7. Sakkedző, Sakkoktató Licenc.....	41
V. Amatőr és egyesületi sakk.....	42
VI. Kommunikáció és népszerűsítés.....	43
1. A Magyar Sakkszövetség tevékenységének alapértékei.....	43
2. Stratégiai alap – sakk olimpia 2024.....	43
3. A kommunikáció fő irányai.....	43
4. A népszerűsítés céljai, célcsoportjai és üzenetei.....	43
5. A népszerűsítés kommunikációs eszközei és lehetőségei.....	45

6. Indikátorok.....	51
---------------------	----

I. Vezetői összefoglaló

A Magyar Sakkszövetség az Emberi Erőforrások Minisztériumával együttműködve a 2020-24-es időszakra vonatkozó szakmai program elkészítésére vállalkozott, melynek kimondott célja a sakk sportág megerősítése, hogy már a közeljövő is a sportág fényes múltjához méltó legyen. Az egyes fejezetek a fejlesztés legfontosabb szegmenseit tárgyalják.

Válogatottak

Az egyik legjelentősebb célkitűzés a felnőtt válogatottak sikeres szereplése a 2024-es, reményeink szerint hazai rendezésű Sakkolimpián. Ezen a területen a cél elérését az jelentené, ha Magyarország visszakérülne a világ öt legsikeresebb sakknemzete közé. Ha ezt olimpiai éremmel/érmekkel tudnánk megkoronázni, az számítana teljes sikernek. Mind a férfi, mind a női válogatottakra érvényes, hogy ehhez kiszámíthatóságra, stabil anyagi és szakmai háttérre, motivált versenyzőkre és edzőkre van szükség, valamint szakmai aktivitásra ösztönző és elkötelezettségtől, teljesítménytől függő támogatási rendszerre.

A sikerek feltétele a felnőtt válogatottak, valamint az utánpótlás-válogatott folyamatos és zökkenőmentes felkészülésének biztosítása. A felnőttek esetében 14, az ifúságiaknál legfeljebb 15 éljátékos és fiatal nagymester egyéni edzésének és versenyzésének támogatása, közös edzőtáborok szervezése kell hozzá.

Az ösztönzés mellett versenyeztetési lehetőségeket kell biztosítanunk hazai versenyek szervezésével, és erős nemzetközi versenyeken való részvétel megteremtésével. A legerősebb ifjúsági válogatott játékosokat a következő négy évben el kell juttatni a felnőtt válogatottság kapujáig, és mindent megtenni azért, hogy közülük már 2024-ben a felnőtt válogatott szereplésig is eljusson egy-két fő.

Utánpótlás

Az utánpótlás szakmai terve két területre koncentrál: a tömegbázis erősítése és tehetségkutatás, valamint az ifjúsági élsakkozás minőségi képzése. A meghatározott célok és a rendelkezésre álló idő tekintetében intenzív és az eredményességre koncentrálnó programok létrehozása szükséges, amelyek a négyéves periódus során képesek minőségi előrelépésre a tehetségek menedzselésében, ami végeredményben erős utánpótlás versenyzőket eredményez.

Ösztönöznünk kell azokat a nevelő egyesületeket, akik megfelelő szakembergárdával rendelkeznek és képesek ifjúsági élsakkozók képzésére, a tehetséggondozás feladatainak újraindítására. Ezek a Központi Nevelőegyesületek Programjában juthatnak majd pluszforrásokhoz. Létrehoztuk a Megyei Sakktehetség Pontokat, amelyek a megyék tehetségkutatás-képzés feladatát szervezik megadott korosztályokban, az ország minél nagyobb területét lefedve. Fiatal szakemberek bevonásával a humán erőforrások területén történő fejlesztéssel támogatni tervezzük a tehetségkutatás feladatát a Fiatal Edzők Pályázata által.

Korosztályos válogatott keret létrehozásával a versenysport ifjúsági élversenyzőinek képzését, versenyeztetését (menedzselését) megvalósító központi programot hozunk létre. A Maróczy Géza Utánpótlás Központ intézményében támogatjuk a fiatal korosztályok legtehetségesebb versenyzőinek képzését, az anyagilag hátrányos helyzetben lévő, de kiemelten tehetséges versenyzőket is megtartva az U10-U12 korosztályokban.

Feladatunk az utánpótlás-képzésben jelentős tapasztalattal rendelkező szakemberek képzése, kiválasztása és alkalmazása a programokban. Magas szintű, központilag szervezett edzőképzéssel, továbbképzésekkel, hazai és külföldi előadók bevonásával biztosíthatjuk edzőink szakmai fejlődését, motivációját. Az MSSZ Sakkedzői Licenc létrehozása ezt a fontos területet kívánja fejleszteni.

Amatőr és egyesületi sakk

Az országos szervezésű NB-s bajnoki osztályok mellett a működő megyei bajnokságokban, egyéni és csapat szinten is jelentős létszámot ültet asztalhoz a magyar sakkozás. Az MSSZ 268 tagegyesülete szinte kivétel nélkül nehéz helyzetben van, de a szervezők, egyesületi vezetők és a játékosok lelkesedése töretlen. Aktivitások támogatásával, rendezvények bevezetésével tervezzük megerősíteni az egyesületi sakkéletet az ország minden pontján.

Kommunikáció és népszerűsítés

A sportág népszerűsítése már most is számtalan szalon futó program, melyek közül a legjelentősebbek fejlesztését célozzuk meg. A megpályázott Sakkolimpia diplomáciai jelentősége hatalmas, és eszközt biztosít a sportág hazai, egyben Magyarország nemzetközi népszerűsítéséhez.

A legfontosabb az, hogy a megfelelő üzeneteket tudjuk a megfelelő csatornákon keresztül az arra fogékony emberekhez eljuttatni. Manapság a kommunikáció legjelentősebb része az online felületeken zajlik, ezekre nekünk is nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk. Többek közt ezért hoztuk létre a közelmúltban online sakkcsatornákat is.

A sakk erőteljesebb jelenlétét kell megcéloznunk az oktatásban (már óvodás kortól), az idősek és a fogyatékosokkal élők között, a művészetekben, és mindennek előtt a médiában.

Emellett kiemelt versenyekkel szándékozunk idevonzani a világ minden pontjáról a sakkozni vágyókat. Törekszünk olyan rendezvények létrehozására, illetve olyan tömegrendezvényekbe való bekapcsolódásra, melyek által a sakk sport szépségei minél több érdeklődőhöz juthatnak el határon innenről és túlról.

II. Férfi válogatott

1. A felnőtt válogatott és az utánpótlás helyzetének áttekintése

A) A férfi élsakkozás a harmincéves trendvonalon

A rendszerváltás óta eltelt 30 éves időtávra visszatekintve egy – **kimagasló sikerekkel részben ellensúlyozott – negatív tendencia** rajzolódik ki a magyar válogatott nemzetközi mezőnyben elfoglalt helyzetében, különös tekintettel az elmúlt 15 esztendőre. Három világklasszisunk, Lékó Péter, Polgár Judit és Almási Zoltán hosszú éveken keresztül képviselték hazánkat a világ legnívósabb sakkturnáin. Péter 2004-ben még világbajnoki döntőt is játszott az akkori címvédő Vladimir Kramnikkal, és csak egy hajszál választotta el a sikertől. Azóta Polgár Judit visszavonult a versenysakktól, Lékó és Almási pedig kikerültek a 2700 feletti klubjából (top 40). Biztató hír, hogy Rapport Richárd több kimagasló eredménnyel a háta mögött jelenleg 13. a világranglistán - folyamatosan növekvő Élő-pontszámmal -, és másik két klasszisunk még mindig szállít időnként szakmai csúcsteljesítményt. Ugyancsak reménykeltő, hogy az elmúlt években láthattunk kiugró egyéni eredményeket olimpián, ill. EB-n a többiekől is (pl. Berkes Ferenc, Balogh Csaba). Elsősorban ezeknek a tényezőknek köszönhetjük, hogy a **csapatszintű eredményekben nem tükröződött hazánk FIDE ranglistán történő lecsúszása a nyolcadik helyre.**

B) Az elmúlt évtizedek kiemelkedő eredményei

Sakkolimpiát hagyományosan a páros években rendeznek, csapat Európa-bajnokságra pedig a páratlan esztendőben kerül sor. A válogatottaknak minden évben van lehetőségük az éremszerezésre. A csapat világbajnokság egy szűk körű verseny, amelyet sajátos kvalifikációs rendszer mentén, négyévente szervez a nemzetközi sakkszövetség.

A magyar férfi válogatott érmes helyezései a rendszerváltás óta			
Év	Esemény	Helyszín	Érem
1999	Európa-bajnokság	Batumi	Ezüst
2002	Olimpia	Bled	Ezüst
2011	Európa-bajnokság	Porto Carras	Bronz
2014	Olimpia	Tromsø	Ezüst
2015	Európa-bajnokság	Reykjavík	Bronz

2017-ben még ötödikek lettünk az EB-n, azóta egyéb körülmények miatt egyszer sem tudott hazánk a legerősebb csapattal kiállni.

C) Olimpiai éremesély – hol tartunk most

A 2020. júniusi világranglista alapján négy játékosunk szerepel a top 100-ban, és több tehetségünk számára elérhető ez a cél. A papírforma szerint dobogóesélyes válogatottak **(USA, Oroszország és Kína)** kiemelkednek a

világ élmezőnyéből, de a többi nemzet ellen továbbra is bármikor egyenlő eséllyel vehetjük fel a harcot. Az olimpiai eredménytáblák bizonyítják, hogy a forma és a küzdőszellem a sakkban is kiemelt jelentőséggel bírnak, ritkán születik papírforma szerinti végeredmény. Ezért egy felkészült magyar válogatott esetében elég lenne egy kisebb botlás is valamelyik top csapattól a dobogóhoz. Ambiciózus cél, de nem lehetetlen.

D) A közvetlen utánpótlás helyzete

A **közvetlen utánpótlás** helyzetéről is elmondható, hogy a korábbi évtizedekben optimistábban tekinthettünk a jövőbe. Mindig volt olyan nagy reménységünk, aki ifiként kiemelkedve képesnek tűnt legjobbaink nyomdokaiba lépni. **Jelenleg nem látjuk, ki lesz Rapport Richárd után a következő világklasszis.** Egy szinttel lejjebb lépve találunk ugyanakkor pozitívumot is. **A világranglista top 100-200. közötti tartományán belül több erős nagymesterünk van,** akik aktív sakkozóként egymással is rivalizálnak a 4+1 tagú válogatottba kerülésért. Jelentős szakmai előrelépést jelentene, ha közülük egy-két játékosnak sikerülne kiemelkedni és bekerülni (visszakerülni) a top 40-be, vagyis az ún. 2700-as klubba.

2. Általános tájékoztatás a férfi élsakkozás helyzetéről

A felnőtt férfi válogatott keret erős nagymesterekből áll, akik – nemzetközi szinten – **versenyzőként és edzőként egyaránt piacképes tudással rendelkeznek.** Számukra a sakkszövetségtől kapott támogatás nem megélhetési kérdés, pályán maradásuk nem a támogatási rendszer függvénye. Szakmai fejlődésük és a magyar válogatottban nyújtott teljesítményük viszont annál inkább. A magyar éljátékosok számára olyan pénzkereseti lehetőségek állnak rendelkezésre (pl. gyengébb nyugati-európai versenyek megnyerése, külföldi sakkozók edzése, világklasszisok felkészítésében közreműködés szekundánsként stb.), amelyek a szakmai fejlődésüket nem szolgálják, a magyar válogatott sikeres szerepléséhez nem járulnak hozzá. A kiszámítható és ösztönző jellegű **felkészülési támogatásra azért van szükség, hogy legjobb nagymestereink a saját sakkjuk fejlesztésére tudjanak koncentrálni, továbbá versenynaptárjukat és formájukat a felnőtt válogatott tornákat előtérbe helyezve alakítsák ki.** Másképp fogalmazva: pénzkereset helyett inkább befektessenek, legalább idejük meghatározó részében.

3. A 2020-24. évekre vonatkozó, felnőtt válogatottal összefüggő célkitűzések

A férfi élsakkal összefüggő célkitűzések rögzítése előtt az MSSZ – a stratégia elkészítésébe bevont – vezetői kijelöltek két irányvonalat. Egyfelől elköteleztük magunkat az **ambiciózus és motiváló célok rögzítése mellett**, vállalva az ezzel járó kockázatokat és nehézségeket. Másfelől elfogadtuk azt a koncepciót, hogy a reménybeli **2024-es budapesti sakkolimpián hazánk három csapatot indít**, amelyek közül az „A” és „B” válogatottak Magyarország legjobbjai lesznek, míg a „C” válogatott inkább a **legeredményesebb/legtehetségesebb 25 év alatti sakkozóinkból fog állni**. Célunk, hogy – kortól függetlenül – az olimpiai részvétel lehetősége lobogjon legjobb ifi versenyzőink szeme előtt az elkövetkező négy esztendőben.

Mindezek alapján az MSSZ az alábbi **négy fő célt** fogalmazta meg ezen a területen.

A) Éljátékosaink szakmai aktivitásának és eredményességének javulása az indikátor fejezetben megjelölt ütemterv mentén

A statisztikai alapú helyzetelemzés visszatükrözte az általános egyetértést takaró szakmai véleményt, amely szerint a válogatott tagjai viszonylag **kevés partit játszanak magas szintű ellenfelekkel**, és az eredményesség terén is inkább a gyengébb sakkozók nagyarányú legyőzésében jeleskedünk. Ezen változtatnunk kell, ha a válogatottból ki akarjuk hozni a legjobb teljesítményt, ez súlyosabb probléma az edzések mennyiségénél, illetve minőségénél. Az indikátorok jelentős részét ezért annak szenteltük, hogy a jövőben folyamatosan nyomon tudjuk követni az előrehaladást ezen a területen (részletek az indikátor fejezetben).

B) Bronzérem a 2023-as EB-n és a 2024-es sakkolimpián

Ambiciózus cél, de nem lehetetlen ismét felkerülni a dobogóra. Két előfeltételt szükséges kiemelni. Egyrészt 2021-től mindig a legerősebb válogatottal kell kiállni az olimpiákon és az Európa-bajnokságokon (az utóbbi években erre nem volt lehetőség). Másrészt egy stabil és ösztönző támogatási rendszer szükséges, amely az első pontban rögzített célt képes kellő hatékonysággal szolgálni.

C) Visszakerülni a világ öt legerősebb sakknemzete közé

A FIDE a tíz legjobb játékos ranglistapont-átlaga alapján számítja és frissíti havonta a nemzetek rangsorát. 2020 júniusában a 8. helyen állunk egy rendkívül tömör mezőnyben. Az USA/Kína/Oroszország triót gyakorlatilag lehetetlen megelőzni, de az ötödik hely elérhetőnek tűnik. India vagy Franciaország esélyesek hosszú távon a negyedik pozícióra.

D) Kiemelt tehetségeket eljuttatni a válogatottság kapujáig és ugrásszerű fejlődés a 2024-es sakkolimpia „C” válogatottjának jövőbeni tagjainál

Jelenleg legfeljebb egy-két 20 év alatti játékosunk van, akik négy év alatt eljuthatnak az „A” válogatottba, vagy éppen arról lemaradva, a „B” válogatott vezérevezőseként képviselhetnék hazánkat. Célunk legalább egy sakkozó eljuttatása erre a szintre (2680-2700 közötti ranglistapont, kb. 40-60. hely a világranglistán). Az utánpótlás-válogatott „C” csapatba azok a fiatalok kerülnek majd be, akik a négyéves periódus alatt a legnagyobb fejlődést mutatják és 2024-ben a magyar sakkozás legnagyobb ígéretei lesznek. A kapcsolódó részletes célokat az indikátor fejezet tartalmazza (melléklet).

4. A célok elérését szolgáló eszközrendszer fő elemei

A) Négy éven keresztül kiszámítható környezet, stabil háttér

A szakmai fejlődés és eredményesség alapvető feltétele a kiszámíthatóság, valamint a stabil felkészülési és támogatási rendszer. Ezek szükségesek ahhoz, hogy éljatekosaink - egyéni programjaikat és pénzkereseti lehetőségeiket legalább részben háttérbe szorítva - a válogatottban való részvételre és az ezzel összefüggő felkészülési folyamatra tudjanak fókuszálni. A válogatott tagjai átlagosan fél-egy évre előre rögzítik edzés- és versenyprogramjaikat. Miután ez utóbbiakban kellene érdemi minőségi javulást elérni a felkészülési támogatás segítségével, annak kiszámíthatósága és tartóssága rendkívül fontos, ad-hoc támogatások odaítélésétől csak korlátozott hatás várható.

B) Szakmai aktivitásra ösztönző és elkötelezettségtől, teljesítménytől függő (nyitott) támogatási rendszer

Az éljatekosoknak nyújtott felkészülési támogatással szembeni legfontosabb követelmény a hatásosság, ezért ösztönző jellegűnek és feltételekhez kötöttnak kell lennie. Fontos, hogy csak azok a játékosok kapjanak támogatást, akik vállalják a válogatott szereplést, továbbá érdemi sakkszakmai aktivitásról tesznek tanúbizonyságot. A rendszer kellő rugalmasságot kell, hogy mutasson, hiszen egyes játékosoknál hatásosabb a felkészülésre/edzésre helyezni a hangsúlyt, míg másoknál az aktívabb versenyzés, vagy a kettő közötti egyensúly megteremtése lenne kívánatos. A nyitott és lépcsőzetes jelleg is fontos szempontok. Egyfelől a versenyszellem erősítése érdekében jó, ha a ki- és belépés lehetősége biztosított, másfelől a célok időarányos túl- vagy alulteljesítésének hatással kell lennie a támogatás mértékére is az arányosság és az ösztönzés érvényesülése érdekében.

C) Tervszerű szakmai munka az előrehaladás folyamatos és indikátor alapú nyomon követésével (a szövetségi kapitány irányítása alatt)

E dokumentum tartalmazza a fő elveket és irányvonalakat, valamint az indikátor-struktúra elemeit. A szövetségi kapitány feladata a részletes szakmai terv kidolgozása és megvalósítása, az előrehaladás folyamatos nyomon követése, csakúgy, mint a támogatási rendszer - ösztönzésre irányuló - változó elemeinek frissítése és értékelése. A feladatkörnek folyamatosan kell, hogy legyen „gazdája”, így a szövetségi kapitány nélküli átmeneti időszakban az MSSZ elnökségének ideiglenes megbízottat kell erre kijelölnie.

D) Edzőtáborok és magas szintű versenyzési lehetőségek biztosítása minden lehetséges eszközzel (pénzügy, diplomácia, management stb.)

A támogatási rendszeren és az egyéni felkészülési programon túl az MSSZ-nek lehetősége van egyéb eszközökkel is segíteni az éljátékosokat. Ezek közé tartozik a közös edzőtáborok megszervezése – beleértve akár külföldi edzők meghívását –, valamint a magas szintű versenyzési lehetőség biztosítása. Ez utóbbi nem csupán sakkesemények szervezését/támogatását jelenti, de diplomáciai, ill. management eszközökkel lépéseket kellene tenni annak érdekében, hogy legjobbjainkat is meghívják a nagy nemzetközi tornákra, vagy a nemzeti válogatottak egymással edzve vagy egymás elleni meccseken keresztül készüljenek.

5. Indikátorok

A Magyar Sakkválogatottak sikeres szereplésének előkészítése alprogram :

A program célmeghatározása: A férfi sakkválogatott minél eredményesebb szereplésének biztosítása a 2024. évi Sakkolimpián.

A program leírása: A 2024. évi sakkolimpián három válogatottat indíthat a rendező ország, reményeink szerint Magyarország. Az „A és „B” válogatottak a legjobb 10 élsakkozóból állnak majd össze, akik egy legfeljebb 15 fős bővített válogatott keret tagjai közül kerülnek majd ki. A program célja a bővített keret folyamatos felkészülésének biztosítása, beleértve az egyéni edzések támogatását, a közös edzőtáborok finanszírozását, a versenyzési költségtérítést és egyéb, kiemelkedő sportteljesítményre motiváló eszközrendszer alkalmazását. Célunk, hogy 2021-től kezdve mindig a legerősebb összeállításban képviselje hazánkat a válogatott a csapatversenyeken, és 2024-ben eséllyel szálljunk ringbe az olimpiai éremért.

Indikátor (1):	A felnőtt férfi válogatott folyamatos felkészülésének biztosítása. Hat éljátékos egyéni edzésének és versenyzésének támogatása, közös edzőtáborok szervezése.
Ütemezés:	2020. december 31-ig kiválasztás, 2021. január 31-ig egyéni programok megalkotása, 2021. február 1-jétől egyéni fejlesztési programok megvalósítása 2022. január 31. az első időszak értékelése, visszajelzés 2023. január 31. a második időszak értékelése, visszajelzés 2024. január 31. a harmadik időszak értékelése, visszajelzés 2025. január 31. a program végső kiértékelése, visszajelzés
Indikátor (2):	Az utánpótlás-válogatott folyamatos felkészülésének biztosítása. Legfeljebb 10 éljátékos és fiatal nagymester egyéni edzésének és versenyzésének támogatása, közös edzőtáborok szervezése.
Ütemezés:	2020. december 31-ig kiválasztás, 2021. január 31-ig egyéni programok megalkotása, 2021. február 1-jétől egyéni fejlesztési programok megvalósítása 2022. január 31. az első időszak értékelése, visszajelzés 2023. január 31. a második időszak értékelése, visszajelzés 2024. január 31. a harmadik időszak értékelése, visszajelzés 2025. január 31. a program végső kiértékelése, visszajelzés

6. Mellékletek

A) Felkészülési támogatási terv építőkövei

A válogatott felkészülését az MSSZ – lehetőségei függvényében – széles körű eszközrendszeren keresztül tudja támogatni.

B) Ösztönző felkészülési és támogatási rendszer

Elsősorban egyéni edzésre/edzőtáborra költhető felkészülési támogatási keret, amely két fő összetevőből áll:

- ranglistapont alapján járó alaptámogatás
- szakmai aktivitás alapján járó ösztönző rendszer (2600 fölöttiek ellen játszott partik száma, igazolt komoly edzések stb.)

A sportág hagyományai és az észszerűség is azt diktálják, hogy a játékosok támogatásra való jogosultságát differenciálni szükséges a rangsorban elfoglalt helyük alapján. A rendszer nyitott és ösztönző jellegét ugyanakkor szükséges biztosítani, ezért a kiemelés csak szakmailag megalapozott esetben, annak rendszeres felülvizsgálata mellett szabad jóváhagyni. Az alapkoncepció érvényesülése érdekében a finanszírozás fő motivációs eleme, vagyis az erős nagymesterek ellen játszott partik száma és egyéb, szakmailag elismert aktivitás kellene, hogy alkossák a finanszírozási struktúra magját. Az e fejezeten belül kapott támogatást elsősorban egyéni edzésre, szakkönyvek és sakkprogramok vásárlására költhetik a játékosok.

C) Versenyzési keret

A versenyeztetési keretösszeg biztosításának célja, hogy nagymestereink elutazzanak azokra a költséges tornákra, ahol a szállás- és útiköltséget nem – vagy csak részben – fedezi a szervező (pl. évenként megrendezett egyéni EB).

D) Válogatottban nyújtott eredmény (csapat + egyéni teljesítmény összesített értékelése)

Az ösztönző rendszert fontos úgy kialakítani, hogy a válogatottság kapujában lévő sakkozóink számára se a kiutazó csapatba kerülés legyen az elsődleges cél, hanem a magyar zászló alatt a “ringben” nyújtott teljesítmény. Ezért további elemekkel szükséges bővíteni a teljesítmény alapú differenciálást. Fontos, hogy az összesített költségvetési keretből elkülönítsünk egy részt, amely a csapatteljesítmény és az egyéni érdemek figyelembevételével a játékosok között kerül szétosztásra.

Megjegyzés: az MSSZ elnökségének 2019. májusi megválasztása óta több részletes tervváltozat is készült az ösztönző felkészülési és támogatási rendszer végrehajtására. Megfelelő költségvetési keret hiányában a téma csupán információs pont volt eddig az elnökség ülésein. A megvalósítási tervet két fő ok miatt nem integráljuk a 2020-2024-es stratégiába. Egyfelől ez túlfeszítené egy ilyen dokumentum kereteit, másfelől két függő tényezők is múlik (költségvetési mozgástér, jogosult válogatott kerettagok meghatározása), hogy melyik javasolt koncepció lenne a tervek közül hatékonyabb.

E) Ambiciózus edzési és versenyprogram

Kiemelt versenyek közül legalább két tornán történő részvétel

A megfelelő szintű ellenfelek elleni aktív versenyzésre nem csupán a támogatási összegre való jogosultság mértékén keresztül kívánjuk ösztönözni éljátékosainkat. Minden évben vannak olyan kiemelt sakkturnák, amelyek közül legalább néhány eseményen masszív magyar részvétel szükséges. Egyfelől fontos integrálódni a sakkvilág vérkeringésébe, másfelől ezek adnak igazi képet játékosaink valós formájáról, hiszen egymás után kapják az erős ellenfeleket. Ide sorolhatók a teljesség igénye nélkül: Egyéni EB, Aeroflot Open, Gibraltar Open, Grand Swiss, Felnőtt magyar bajnokság, bármilyen 2650 feletti átlag elleni körverseny stb. - ezek listáját minden évben a szövetségi kapitány feladata rögzíteni.

F) Közös edzőtáborok

Összesen 3-4 edzőtáborra van szükség évente, külön-külön az "A" és a bővített "B" keretnek, amelyek közül a világverseny előtti utolsó alkalmat érdemes a kiutazó csapattagoknak szentelni. A többi esemény részlegesen nyitott, az utánpótlás-válogatott egy-egy tagját is javasolt meghívni. Lehetőségekhez mérten esztendőnként minimum egy alkalommal szükséges lenne külföldi mesteredzőt meghívni az edzőtáborba, aki segít kiközösíteni a játékosokat a szokásos kerékvágásból. Az edzőtáborok keretein belül évente egyszer egy különleges csapatépítő programot is fontos beiktatni, hogy a játékosok összekovácsolódjanak. A tapasztalatok alapján még a sikeres olimpiákon is legalább egyszer hullámvölgybe kerül a válogatott, és ennek súrlódásmentes átvészelésében ez kulcsszerepet játszhat.

G) Versenyeztetési lehetőségek, menedzsment és diplomácia

Az MSSZ versenylehetőségek megteremtésével megkönnyítheti az éljátékosok felkészülését és formába hozását. Hazánkban az utóbbi tíz évben – a felnőtt magyar bajnokságon kívül – alig akadt egy-egy olyan verseny, amely a magyar válogatott keret számára megfelelő szintű kihívást jelentett volna. Egy-két nagyobb sakkesemény megrendezésével illetve támogatásával, a Grand Prix sorozat beindításával, vagy akár a rivális válogatottakkal történő összecsapások társszervezésével az MSSZ is bővíthetné a színvonalas versenykínálatot. Eddig ezen a területen nem aknáztuk ki a magyar sakkdiplomáciában rejlő lehetőségeket sem. Világszerte korlátozott azoknak a nívós körversenyeknek a száma, ahová szakmailag hasznos lenne éljátékosokat küldeni, mégis ritkán látunk ezeken magyar sakkozót. Meghívásos alapon történik a mezőny összeállítása, és nehéz bekerülni. Fontos lenne feltérképezni azt a sakkdiplomáciai eszköztárat, amelyeken keresztül legalább egy-két éljátékosunknak új lehetőségeket tudunk teremteni. A reménybeli 2024-es sakkolimpia és a hazai sakkélet fellendülése (események, szakmai programok) bővíti majd e tekintetben az MSSZ mozgásterét.

H) Egyéb támogatási lehetőségek (pszichológus, coach, dietetikus, fizikai felkészülés stb.)

A sakkversenyek jellemzően 9-11 napig tartanak napi egy játszmával, és a partik átlagosan 3-5 órán keresztül tartanak, sőt gyakran 6-7 óráig is elhúzódik a küzdelem. A fizikai és szellemi frissesség elengedhetetlen, valamint az extra pszichológiai megterhelést is bírniuk kell élsakkozóinknak a siker érdekében. Érdemes központi szinten biztosítani azt a lehetőséget, hogy egy sakkban is jártas pszichológus vagy coach, esetleg dietetikus és edző segítsen megtalálni azokat a pluszokat a sportoló életében, amivel a kritikus pillanatokban még egy lapáttal rá tud majd tenni. A játékosok és a szövetségi kapitány közös megbeszélése/javaslata alapján e területen is fontos lenne biztosítani a keretfeltételeket (megfelelő szakértők MSSZ általi kiválasztása, költségvetési keret biztosítása). Nem bevett szokás az évenkénti átfogó orvosi vizsgálat sem, pedig időnként kis időráfordítással is

érdemi változást lehet elérni (vashiány pótlása, vitaminok stb.). Lehetőség szerint ebben is segíthet az MSSZ a tudatosság erősítésével és megfelelő vizsgálatok listájának meghatározásával, támogatásával.

I) Az utánpótlás-válogatott támogatási koncepciója

Az „MSSZ 2020-24. évekre vonatkozó, felnőtt válogatottal összefüggő célkitűzései” fejezetben megfogalmazott koncepció mentén a 2024-es sakkolimpián induló harmadik csapat („C” válogatott) a legjobb 25 év alatti - jelenleg U20 - sakkozó(k)ból és a legnagyobb fejlődést mutató kiemelt tehetségekből fog összeállni. Az első kategóriába jelenleg a 2019-ben nagymesteri címet megszerző Kozák Ádám tartozik, aki elkötelezett a sakk mellett, és reményeink szerint négy év alatt bekerül az „A-B” válogatottba, továbbá potenciálisan azok a 20 év körüli nagymestereink, akik az egyetemi tanulmányokat választották, de még visszatérhetnek a profi sakk világába. A potenciális „C” válogatott azon nagymester szintű tagjait, akiknek esélyük van négy év alatt egy - vagy akár két - szintet előrelépni, beintegráljuk a „B” válogatott felkészülési programjába. A „C” válogatott másik pillére a tehetséges ifik csapata lesz. A koncepció rugalmas és motivációs jellegéből adódóan jelenleg nem beszélhetünk klasszikus értelemben vett válogatott keretről, és a felnőttekre alkalmazott indikátor-struktúra sem adaptálható egy az egyben erre a körre. Az ő felkészülésük szakmai és anyagi támogatását az „Utánpótlás” fejezet tartalmazza.

J) Indikátor-struktúra általános bemutatása és módszertan

Az indikátorok négy fő kategóriába sorolhatók. A (1) szakmai aktivitásra és (2) eredményességre vonatkozó mutatók összesített átlagos főszámokat mutatnak, amelyek mögött a bővített válogatott keret tagjainak egyéni teljesítményei húzódnak meg. Következésképpen a nyomon követés technikailag egyszerű feladat, ugyanakkor komplexebb elemzést tehet szükségessé az előrehaladás objektív értékelése, ha a kerettagok személyében a négy év alatt változás áll be. E stratégia elkészítésekor egy mesterségesen meghatározott 12 fős keretből indultunk ki, amelynek két fő oka van. Egyrészt a budapesti sakkolimpiáról szóló hivatalos döntésig korai lenne kijelölni egy „B” válogatottat is magában foglaló bővített keretet (a jelenlegi hivatalos keret szűkebb). Másfelől a ranglistapontok és egyéb tényezők figyelembevételével 2020 júniusában a 12. főnél húztuk meg azt a szakmai határvonalat, akik közül az MSSZ ma összeállítaná a két ötfős csapatot. Bázisidőszakként az elmúlt három év kiigazított évesített átlagát használtuk, vagyis a 2018-2019 éveket teljes egészében figyelembe vettük, a 2020-as esztendő első három hónapjának (koronavírus előtti időszak) számait pedig négytel megszorozva megkaptuk a 2020-ra vonatkozó fiktív számokat. Az összesített eredményt osztottuk hárommal. Erre a kiigazításra csupán a meccsek átlagos számának meghatározása miatt volt szükség, az eredményességet mutató százalékok a 2018. január és 2020. március közötti versenyeken mutatott teljesítményt tükrözik, korrekciók nélkül. A játszmaszámot az összes indikátor esetében megtisztítottuk a 20 lépés alatti döntetlenektől, mert ezek komoly szakmai értéket nem hordoznak, valós küzdelmet általában nem tükröznek, és a jövőben sem tervezzük ezeket igazi teljesítményként regisztrálni (a sakk sajátossága, hogy ilyenek korrekt körülmények között is előfordulhatnak).

A helyezés (3) és rangsor (4) típusú indikátorok egyszerűen mérhető mutatók. Itt bázisidőszakként a stratégia készítésekor rendelkezésre álló legfrissebb információból indultunk ki, vagyis a számok a legutóbbi ismert helyezést tükrözik.

Indikátorok részletes bemutatása és indoklása

Kategória	Főindikátor	Indikátor	Bázis	2021	2022	2023	2024
Aktivitás	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	"A" válogatott 2600 fölöttiek elleni átlagos játszmaszáma	16	20	25	30	30
Aktivitás	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	"A" válogatott 2700 fölöttiek elleni átlagos játszmaszáma	4	5	6	7	7
Aktivitás	2. Utánpótlás-válogatott fejlesztése	"B" válogatott 2600 fölöttiek elleni átlagos játszmaszáma	7	10	15	18	20
Eredményesség	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	"A" válogatott 2700 fölöttiek elleni teljesítménye	48.5%	50%	53%	54%	55%
Eredményesség	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	"A" válogatott 2600-as klub elleni teljesítménye	53.5%	57%	60%	63%	65%
Eredményesség	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	"A" válogatott 2500-as klub elleni teljesítménye	69%	70%	72%	75%	75%
Eredményesség	2. Utánpótlás-válogatott fejlesztése	"B" válogatott 2600-as klub elleni teljesítménye	45%	48%	51%	53%	55%
Eredményesség	2. Utánpótlás-válogatott fejlesztése	"B" válogatott 2500-as klub elleni teljesítménye	53.5%	60%	64%	67%	70%
Helyezés	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	Sakkolimpia	18	8	6	NA	3
Helyezés	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	Csapat-EB	26	6	NA	3	NA
Rangsor	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	FIDE rangsor (top-10 alapján)	8	8	7	6	5
Rangsor	1. Visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába - eséllyel küzdünk az olimpiai éremért	TOP-10 játékosok száma	0	0	1	1	1
Rangsor	2. Utánpótlás-válogatott fejlesztése	TOP-100 játékosok száma	4	4	5	6	7

Aktivitás típusú mutatók

A 2018-2020-as időszak adatainak elemzése során egyértelműen kirajzolódott, hogy a válogatott keret tagjai keveset játszanak az „erős nagymester” kategóriába sorolható ellenfelekkel, vagyis 2600 fölöttiekkel. A gyengébb nagymesterek, ill. játékosok legyőzésével is lehet versenyeket nyerni és előre lépni a ranglistán, de az olimpiai sikerhez többre lesz szükség. A top 15 csapatból többet is le kell majd győzni, valamint bírni kell az iramot a 11. forduló végéig úgy, hogy az első két mérkőzést leszámítva sorozatban kaphatjuk az erős ellenfeleket. Ezért éljatekosainknak gyakrabban kellene játszaniuk erős versenyeken, háttérbe szorítva a díjnyerés lehetőségével kecsegtető gyengébb tornákat.

„A” válogatott 2600 fölöttiek elleni átlagos játszmaszáma

A bázisadatok alapján az első hat játékosunk évente átlagosan 16 partit játszott – 20 lépéses remik nélkül – erős nagymesterek ellen. Ezt körülbelül a duplájára kellene emelni, vagyis 2023-ban és 2024-ben egyaránt 30 parti lesz az elvárás. Ez korántsem lehetetlen. A kerettagoknak az EB/olimpia mellett legalább három nívós nemzetközi tornán kellene ehhez játszaniuk. A versenynaptár részét képező magyar bajnokságot és a nívós külföldi csapatbajnokságokat is figyelembe véve ez nem irreális elvárás. Természetesen átlagszámról van szó, vagyis egyes játékosoktól a kisebb játszmaszám bőven elfogadható (ha az célzott edzésprogrammal párosul), míg mások ezt könnyedén túl fogják teljesíteni.

„A” válogatott 2700 fölöttiek elleni átlagos játszmaszáma

Az évi átlagosan négy játszma nagyon alacsonynak tűnik, de az olimpiai álomszerepléshez itt nincs feltétlenül szükség drasztikus változásra. Csupán pár nemzeti válogatott van a világon, akiknek még a 3-4. táblákon is top-40-es sakkozójuk van. Következésképpen itt sokkal fontosabb a szegregált megközelítés. A majdani első két

táblásunknak edzésben kell lenniük a világklasszisokkal szemben, míg a többieknek évi 3-4 játszma elég lehet. Az átlagos bázisszám jelenleg 4, amit legalább 7-re kellene emelni 2024-ig.

„B” válogatott 2600 fölöttiek elleni átlagos játszmaszáma

A második csapat esetében nem érdemes a 2700 feletti világklasszisok elleni felkészültségről beszélni, mert esetükben a legjobb 10 közé kerülés már hatalmas siker lenne az olimpián, és az érem várományos csapatokkal szemben kevés eséllyel veszik majd fel a harcot. Annál fontosabb lenne, hogy a hasonló szintű, 2600-as klubbal szemben ők is versenyképesek legyenek. A jobb játékosoknak könnyebb erősebb sakkozókval összekerülni, ezért e tekintetben is irreális lenne az első válogatotthoz mérhető elvárásokat támasztani. A jelenlegi „B” válogatott 6 tagja átlagosan évente 7 küzdelmes partit vív erős nagymesterekkel, ezt a számot kellene 2024-ig fokozatosan 20-ra emelni.

Eredményességet mérő mutatók

Az elmúlt három olimpia eredményei alapján kimutatható, hogy a csapatnak átlagosan 2720-as teljesítményt kell nyújtania a bronzérem megszerzéséhez. Ez a legutóbbi három sakkolimpia adatai alapján mesterségesen előállított célszám, amivel összefüggésben két tényezőt fontos kiemelni. Egyfelől a szélsőértékek nagyon messze vannak egymástól, vagyis külső körülményektől függően ennél sokkal jobb teljesítménnyel is le lehet csúszni a dobogóról, míg valamivel kevesebb is elég lehet. Másfelől a válogatott versenyeken a csapatpont számítását használják: négy táblán a 2,5-1,5-es győzelemre már jár a maximális két pont, a teljesítményszámokat viszont nagymértékben befolyásolja a győzelem mértéke. Mindenesetre az irányok kijelöléséhez jó kiinduló alap. Az első öt játékosunk ranglistapont-átlaga 2020. június 1-jén 2680, vagyis tudjuk, mennyit kellene fejlődni, és ezt le lehet bontani további egyéni részcélokra.

„A” válogatott 2700 feletti teljesítménye

A bázisidőszakban 48,5% volt legjobb sakkozóink átlagos teljesítménye a top 40-be tartozó világklasszisok ellen. Ezt 55%-ra felemelni ambiciózus cél, de nem lehetetlen, ha rétegelt megközelítést alkalmazunk. Reális esélyünk van arra, hogy Rapport Richárd (2760) ezt viszonylag magas játszmaszám mellett túlteljesítse, többi játékosunk pedig továbbra is tartsa az egyensúly körüli eredményt.

„A” válogatott 2600 feletti teljesítménye

A bázisidőszakban mért 53,5%-os egyenleg önmagában is kevés a kimagasló csapat-teljesítményhez, de a valós képen sokat ront a csapaton belüli eloszlás - Rapport Richárd 67%-kal jelentősen kiemelkedik. 2024-re 65%-ra emelni ezt a mutatót hatalmas előrelépés lenne, ugyanakkor nem lehetetlen. A reménybeli emelt játszmaszám, valamint a tervszerű és támogatott edzésprogram mellett kellene eljutnunk odáig, hogy a 2700-hoz közel álló éljátékosaink száma bővüljön, és ők átlagosan 10 partiból 6,5 pontot hozzanak a náluk valamivel gyengébb ellenfelek ellen.

„A” válogatott 2500 feletti teljesítménye

A bázisidőszakban mért 69% rendkívül jónak mondható, és a csapaton belüli elosztás is viszonylag egyenletes. A gyengébb nagymesterek ellen képesek vagyunk nagy arányban nyerni. A 69% önmagában nem éri el az olimpiai éremhez kalkulált 2720 feletti teljesítményt, de ebben a szegmensben erre nincs is feltétlenül szükség. Az indikátor-táblázatban jelezett 75%-os célkitűzés ezért inkább egy puha kritérium, nem ez az elsődleges fejlődési terület.

„B” válogatott 2600 feletti teljesítménye

A jelenlegi „B” válogatottunk között vannak 2600 alatti játékosok is, ezért nem meglepő, hogy a bázisidőszaki indikátor csak 45%-ot mutat. Ezt feltornázni 55%-ra 2024-ig komoly kihívás. A cél ugyanakkor elérhető, mert négy év múlva a második csapatunk összes tagjának 2600 fölötti ranglistaponttal kellene rendelkeznie, és az ellenfelek többsége a gyakorlatban a 2650 alatti szegmensből jön. Amennyiben nem sikerül 50%-nál kicsit jobb eredményt felmutatni az erős nagymesterek ellen, legfeljebb a 15. hely környékére lesz esélyünk befutni.

„B” válogatott 2500 felettiak elleni teljesítménye

Az 53.5%-os bázisidőszaki mutatószám alacsonyabb az elvártnál, és itt lehetne jelentős fejlődést elérni a felkészülési program eredményeképpen. A 70% ambiciózus célkitűzés, ugyanakkor lehet a játékosok repertoárját tudatosan úgy alakítani, hogy a valamivel gyengébbek ellen sokkal gólerősebbek legyenek.

Helyezés és rangsor típusú mutatók

A legutóbbi sakkolimpián (2018) a 18. helyezéssel tért haza a magyar válogatott, míg a 2019-es EB-t a 26. helyen zártuk. Mindkét esetben maradt itthon nélkülözhetetlen éljátékos a csapatból, ezért - és egyéb körülmények miatt - ezeket az eredményeket nem tekinthetjük reális kiindulási alapnak. A valóságban mégis ezt mutatja a hivatalos tabella, ezért kerültek be bázisértékként a táblázatba. Az igazi rajtlistán csapatunk benne lenne a top 10-ben az olimpián és a legjobb hat között az EB-n, és ehhez képest szeretnénk előre lépni 2024-ig. Az EB bronzérem már ma is látótávolságon belül lenne a legjobb válogatottunk leülése esetén, de még sok lépés áll előttünk szervezés és felkészülés területén, hogy ez reális céllá váljon. Az olimpiai érem a jelenlegi erőviszonyok ismeretében egy álom, ami rengeteg munkával és sok szerencsével akár valóra is válhat. A tíz legjobb Élő-átlaga alapján mért FIDE világranglistán hazánk a nyolcadik helyen áll, ugyanakkor nincsenek jelentős különbségek az országok között, az 5-6. helyre visszakerülhetünk néhány év alatt. 2009 óta nincs sakkozónk a világ 10 legjobbja között. Rapport Richárd remélhetőleg rövidesen tovább lép a 13. helyről és ismét hosszú éveken keresztül lesz sakkozónk a közvetlen élvonalban és a legnagyobb nemzetközi körversenyeken. A FIDE top 100-as listáján négy nevet jegyzünk a magyar zászló mellett, és vannak sakkozóink, akik az elmúlt években kerültek ki az elitklubból. Célunk, hogy közülük legalább ketten és egy tehetséges ifi belépjen ebbe a körbe 2024-re.

III. Női válogatott

1. A női sakk jelenlegi helyzete

- A női sakkozás megbecsülése jelentősen elmarad a férfiakétól a világon
- Az utóbbi években sok pozitív folyamat elindult (FIDE világ bajnoki rendszer modernizálása, FIDE Grand Prix sorozatok, erős női körversenyek), de még mindig jelentős a szakadék a két ág között
- Világszinten mindösszesen 40-50 nő tud hivatásszerűen megélni a sakkból (ez gyakorlatilag a 2400 Élő-pont feletti ranglistahelyezés), a többiek sajnos abbahagyják a profi szintű versenyzést.
- A magyar női válogatottat az elmúlt években jelentős veszteségek érték, több kiváló játékosunk hagyta abba a versenysakkot, vonult vissza a válogatottságtól

Ami pozitív, hogy még mindig egy erős, nemzetközi szinten is jelentős sikerekre képes válogatottunk van, azonban a tendencia rossz irányba mutat.

A női profi sakkozás feltételrendszere soha nem volt felépítve és támogatva, ezért nem meglepő, hogy a jelenlegi helyzet nem sok öröme ad okot. Az országnak oly sok dicsőséget hozó Polgár lányok sikere óta a női sakk sem erkölcsileg, sem anyagilag nincs megbecsülve és támogatva, így az azóta elért sikerek jelentősége is csökkent. A sakk sport specifikussága miatt a férfi-női szakág éles határvonalai sokszor összemosódtak, ami egy rossz szemlélethez vezetett, és nagyban rontotta a nők teljesítményének igazságos megítélését. A hosszú ideje tartó negatív hatások következtében mára alig maradt profi női játékos, aki hivatásszerűen tudna megélni a sakkból. A válogatott játékosok előbb-utóbb abbahagyják, mert megélhetési gondokkal küzdenek, a tehetséges ifjúsági játékosok pedig sokszor el sem jutnak arra a szintre, mert nem látnak perspektívát, elérendő célt, amiért érdemes lenne küzdeni és áldozatokat hozni. Az élsakk és az utánpótlás súlyos problémáit csak jelentős támogatással lehetne orvosolni.

Több országban, ahol a sakk kiemelt fontosságú sport, jelentős forrásokat biztosítanak az élsport támogatására. Egy jól működő rendszer kialakítása a női sakkban különösen fontos, mert kisebb konkurencia lévén kevesebb ráfordítással gyorsabb és nagyobb sikereket lehet elérni. A női sakkozás területén változásokra van szükség, elsősorban szemléletváltásra, és a profi feltételrendszer megteremtésére, hogy ezek után elvárható legyen a nemzetközi eredményesség. A nemzetközi sakkszövetség új vezetése is érzékelte a hátrányos megkülönböztetést világszerte, ezért kiemelten fontosnak tartja a női sakk helyzetének javítását. Mivel a női-férfi versenysakk sajátosságai jelentősen eltérnek, ezért külön kell kezelni a két szakágat, hasonló elismerésben részesíteni, és megoldást találni a női szakág sajátos problémáira:

- Kevesebb a női versenyek száma, a női díjak jóval alacsonyabbak
- A versenyeztetés magasabb költségekkel jár, mivel egy női játékos sokkal kevesebb meghívást kap, mint egy férfi nagymester
- Egyéni edzők segítsége szükséges, így finanszírozása magasabb költségekkel jár
- A csapatbajnokságokban jóval kevesebbet tudnak keresni
- Kisebb rájuk az igény az oktatásban

2. Esélyek a világversenyeken

Bár csak visszautazhatnánk az időben a 80-as, 90-es évekbe, ahol minden sakkolimpián érmes esélyekkel indultunk, a világ női sakkozásának elitjébe tartoztunk. Az összesített éremtáblázatra ránézve akár meg is lehetünk elégedve az eddig elért sikereinkkel, hiszen a táblázat élmezőnyében tartózkodunk. Két olimpiai

aranyérmünket 1988-ban (Thessaloniki) és 1990-ben (Novi Sad) szereztük a Polgár-testvéreknek és Mádl Ildikónak köszönhetően.

Hely.	Ország	Arany	Ezüst	Bronz	Összesen
1.	Szovjetunió	11	2	0	13
2.	Kína	6	4	4	14
3.	Grúzia	4	1	3	8
4.	Oroszország	3	3	3	9
5.	Magyarország	2	5	2	9
6.	Ukrajna	1	3	3	7

A „Polgár-lányok” visszavonulása után az éremszerzési esélyeink jelentősen lecsökkentek, 1994 óta nem tudtunk érmet szerezni az olimpiákon, a legkiemelkedőbb eredményünk a 2003-as plovdivi Európa-bajnokságon szerzett ezüstérem volt. A 2000-es évek elején többször is be tudtuk verekedni magunkat a legjobb hat csapat közé, folyamatosan versenyben voltunk az érmes helyezések megszerzéséért. Az elmúlt 10-15 évben egy-két kiemelkedő eredményen kívül nem tudtunk az érmekért folyó harcban részt venni, ez annak is köszönhető, hogy 2008-tól már négy táblán játsszák a női világversenyeket is. Ez a változtatás nem volt számunkra kedvező.

Év	Helyszín	Olimpia/EB	Arany	Ezüst	Bronz	HUN
2008	Drezda	Olimpia	Grúzia	Ukrajna	USA	14.
2009	Novi Sad	Csapat EB	Oroszország	Grúzia	Ukrajna	10.
2010	Hant-Manszijsk	Olimpia	Oroszország	Kína	Grúzia	15.
2011	Porto Carras	Csapat EB	Oroszország	Lengyelország	Grúzia	15.
2012	Isztambul	Olimpia	Oroszország	Kína	Ukrajna	17.
2013	Warsaw	Csapat EB	Ukrajna	Oroszország	Lengyelország	6.
2014	Tromsø	Olimpia	Oroszország	Kína	Ukrajna	45.
2015	Reykjavík	Csapat EB	Oroszország	Ukrajna	Grúzia	7.
2016	Baku	Olimpia	Kína	Lengyelország	Ukrajna	16.
2017	Hersonissos	Csapat EB	Oroszország	Grúzia	Ukrajna	12.
2018	Batumi	Olimpia	Kína	Ukrajna	Grúzia	5.
2019	Batumi	Csapat EB	Oroszország	Grúzia	Azerbajdzsán	10.

A női mezőnyben jelentős szakadék van a világ legjobb öt csapata és a többi válogatott között. Szinte minden világversenyt kivétel nélkül ezek a csapatok tarolnak le. Szakmai tudásuk, élversenyeken szerzett tapasztalatuk messze meghaladja a többi játékosét. Ezekben az országokban komoly szakmai koncepció alapján haladnak - számunkra is csak ez az út járható!

3. A 2020-24. évekre vonatkozó, női válogatottal összefüggő célkitűzések

A Magyar Sakkszövetség szakmai vezetése elkötelezett a női sakkozás támogatása mellett, így egy előremutató és komoly kihívásokkal teli program mellett döntött. A legfontosabb célként a világversenyeken (sakkolimpia, Európa-bajnokság) való sikeres szereplést tűztük ki és ezzel szoros összefüggésben fogalmaztuk meg a további célokat. A sikeres válogatott szereplés alapfeltétele, hogy éljátékosaink előrébb kerüljenek a világranglistán, és a csapat utánpótlása is garantálva legyen a hosszabb távú célok érdekében.

A) Érmes helyezés a 2023-as Európa-bajnokságon és a 2024-es hazai rendezésű Sakkolimpián

Válogatott szinten a két legfontosabb verseny a sakkolimpia és a csapat Európa-bajnokság. A jelenlegi világranglista helyezésünk alapján a világ legjobb tíz csapata közé tartozunk, ez azt jelenti, hogy a csapatunk képes lehet a legnagyobb tornákon is a hat közé jutni. Egy megfelelő ösztönző-támogató rendszerrel és egy szakmailag megalapozott munka eredményeként reális cél lehet a 2023-ban megrendezésre kerülő csapat Európa-bajnokságon és a hazai rendezésű 2024-es sakkolimpián való éremszerzés.

B) Legalább három magyar női játékos kerüljön 2400 Élő-pontszám (Top 60) fölé.

Ahhoz, hogy komoly eredményeket érjünk el a világversenyeken, a lehető legerősebb válogatottal kell részt vennünk a tornákon. A női mezőny nem annyira tömör, mint a férfi, nagyon kevés a meglepetés, a sztár csapatok szinte „mindent visznek”. Érmes helyezést olyan csapat tud elérni, ahol a válogatott tagjai 2400 feletti, azaz nemzetközi mesteri színvonalú játékosok. Jelenleg egy ilyen játékosunk van.

C) Visszakerülni a világ nyolc legerősebb sakknemzete közé

A FIDE a tíz legjobb játékos ranglistapont-átlag alapján számítja és frissíti havonta a nemzetek rangsorát. 2020 júniusában a 10. helyen állunk, hajszállal elmaradva az előttünk lévő két országtól. „A Nagy Öt” (Kína/Oroszország/India/Grúzia/Ukrajna) évtizedek óta uralja a világversenyeket, őket megközelíteni-megelőzni csak évek kemény munkájával lehetne. A realitások talaján maradv a kitűzött cél a világ nyolc legerősebb csapata közé kerülés, és e helyezés megerősítése.

D) Eljátékosaink szakmai aktivitásának és eredményességének javulása

A statisztikai alapú helyzetelemzés jól mutatja az éljátékosainkat érintő két fő problémát. A válogatott keret tagjai átlagosan kevés partit játszanak egy évben, ráadásul ezeket nem a világ elitjébe tartozó játékosok ellen teszik. A szakmai tervünk alapkonceptiója, hogy ezen sürgősen változtatnunk kell, méghozzá drasztikus módon. Egy profi játékosnak az év során legalább ötnaponta táblához kell ülnie (kb. évi 70 játszma), és ami még ennél is fontosabb, hogy ezt a kiemelt tornákon tegye meg. Az indikátorok jelentős részét ezért annak szenteltük, hogy a jövőben folyamatosan nyomon tudjuk követni az előrehaladást ezen a területen (részletek az indikátor fejezetben).

E) Kiemelt tehetségeknek lehetőség biztosítása a felnőtt válogatottban való szereplésben

Női válogatottunk gerincét tapasztalt olimpikonok alkotják, akik már többször bizonyították, hogy fel tudják venni a világ legjobb csapataival is a versenyt. Mint minden sportban, a sakkban is teljesen természetes a generációváltás, még ha ez életkorban a sakkban egy kicsit későbbre is tolódik. Sajnos az elmúlt években - részben a bevezetőben ismertetett okok miatt - kevés válogatott szintű játékost „termelt ki” a női szakág. Egyre kevesebben választják fiatalon a sakk sportot, a jövő nemzedéke nem látja benne a garanciát megélhetés szempontjából. Szakmai tervünk koncepciója alapján ezzel a területtel kiemelten szeretnénk foglalkozni, ezáltal folyamatosá tenni a fiatal tehetségek beépítését a felnőtt válogatottba.

F) Egy kiemelt női szuperverseny megrendezése minden évben.

Magyarország a világ sakkjában elfoglalt előkelő helyezéssel szemben meglehetősen kevés „szuperversenyt” szervez. A női sakknagyhatalmak (Oroszország, Kína, Grúzia, USA) kivétel nélkül lehetőséget biztosítanak a válogatott játékosaik számára hazai rendezésű versenyek szervezésével, ahova a világ legerősebb női versenyzői hívják meg. Az MSSZ célja, hogy a magyar női sakk visszakerüljön a világ legerősebb versenyéinek körforgásába, és válogatott játékosaink is lehetőséget kapjanak megmérkőzni hazai körülmények között.

4. A célok elérését szolgáló eszközrendszer fő elemei

A) Négy éven keresztül kiszámítható környezet, stabil háttér

Az első számú és legfontosabb feladat a női sakkozás profi feltételrendszerének kialakítása, és a női sakk elismerésének, megbecsülésének megteremtése. Az éljátékosaink számára meg kell teremteni a profi versenyeken való részvétel lehetőségét, és szakmai fejlődésük érdekében segíteni kell őket a válogatott versenyekre való felkészülésben. Ahhoz, hogy ezeket a célokat teljesítsük, és a magyar női sakkozást újra a helyes útra tereljük, egy hosszú távú stratégiára, egy komoly szakmai rendszer bevezetésére van szükség. A szakmai fejlődés és eredményesség alapvető feltétele a kiszámíthatóság, valamint a stabil felkészülési-támogatási rendszer. Ezek szükségessé ahhoz, hogy éljátékosaink - egyéni programjaikat és pénzkereseti lehetőségeiket legalább részben háttérbe szorítva - a válogatottban való részvételre és az ezzel összefüggő felkészülési folyamatra tudjanak fókuszálni.

B) Szakmai aktivitásra ösztönző támogatási rendszer

Egy olyan támogatási rendszert kell kialakítani, amely hosszú évekre kiszámítható, emellett motiválja a játékosokat a fejlődésre, az eredményességre. Az éljátékosaink számára biztosítani kell az aktív versenyzés lehetőségét, valamint irányítani, segíteni kell a felkészülésüket a világversenyekre. A rendszerrel szemben a legfontosabb alapkövetelmény a hatékonyság, ezért annak ösztönző jellegűnek és feltételekhez kötöttnek kell lennie.

Fontos, hogy csak azok a játékosok kapjanak támogatást, akik vállalják a válogatott szereplést, továbbá érdemi sakkszakmai aktivitásról tesznek tanúbizonyságot. Szintén fontos, hogy a kialakítandó rendszer átjárható legyen, biztosítva a be- és kilépés lehetőségét (Élő-pontszám rendszer), erősítve ezzel a versenyszellem kialakítását és motiváló legyen, értékelve a csapatsikereket és az egyéni teljesítményt (BONUS rendszer).

C) Tervszerű szakmai munka az előrehaladás folyamatos és indikátor alapú nyomon követésével (a szövetségi kapitány irányítása alatt)

E dokumentum tartalmazza a fő elveket és irányvonalakat, valamint az indikátor-struktúra elemeit. A szövetségi kapitány feladata a részletes szakmai terv kidolgozása és megvalósítása, az előrehaladás folyamatos nyomon követése, csakúgy, mint a támogatási rendszer - ösztönzésre irányuló - változó elemeinek frissítése és értékelése. A feladatkörnek folyamatosan kell, hogy legyen „gazdája”, így a szövetségi kapitány nélküli átmeneti időszakban az MSSZ elnökségének ideiglenes megbízottat kell erre a feladatra kijelölnie.

D) Edzőtáborok és magas szintű versenyzési lehetőségek biztosítása minden lehetséges eszközzel (Pénzügy, diplomácia, management stb.)

A támogatási rendszeren és az egyéni felkészülési programon túl az MSSZ-nek lehetősége van egyéb eszközökkel is segíteni az éljátékosokat. Ezek közé tartozik a közös edzőtáborok megszervezése – beleértve akár külföldi edzők meghívását –, valamint a magas szintű versenyeztetési lehetőség biztosítása. Ez utóbbi nem csupán sakkesemények szervezését/támogatását jelenti, de diplomáciai, ill. management eszközökkel lépéseket kellene tenni annak érdekében, hogy legjobbainkat is meghívják a nagy nemzetközi tornákra, vagy a nemzeti válogatottak egymással edzve vagy egymás elleni meccseken keresztül készüljenek.

5. Indikátorok

A Magyar Sakkválogatottak sikeres szereplésének előkészítése alprogram:

A program célmeghatározása: A női sakkválogatott sikeres szereplésének biztosítása a 2024. évi Sakkolimpián.

A program leírása: A 2024. évi sakkolimpián három válogatottat indíthat a rendező ország, reményeink szerint Magyarország. Az „A és „B” válogatottak a legjobb 10 élsakkozóból állnak majd össze, akik egy legfeljebb 13 fős bővített válogatott keret tagjai közül kerülnek majd ki. A program célja a bővített keret folyamatos felkészülésének biztosítása, beleértve az egyéni edzések támogatását, a közös edzőtáborok finanszírozását, a versenyzési költségtérítést és egyéb, kiemelkedő sportteljesítményre motiváló eszközrendszer alkalmazását. Célunk, hogy 2020-tól kezdve mindig a legerősebb összeállításban képviselje hazánkat a válogatott a csapatversenyeken, és 2024-ben eséllyel szálljunk ringbe az olimpiai éremért.

Indikátor (1):	A felnőtt női válogatott folyamatos felkészülésének biztosítása. 8 éljátékos egyéni edzésének és versenyzésének támogatása, közös edzőtáborok szervezése.
Ütemezés:	2020. december 31-ig kiválasztás, 2021. január 31-ig egyéni programok megalkotása, 2021. február 1-jétől egyéni fejlesztési programok megvalósítása 2022. január 31. az első időszak értékelése, visszajelzés 2023. január 31. a második időszak értékelése, visszajelzés 2024. január 31. a harmadik időszak értékelése, visszajelzés 2025. január 31. a program végső kiértékelése, visszajelzés
Indikátor (2):	Az utánpótlás-válogatott folyamatos felkészülésének biztosítása. Legfeljebb 5 éljátékos és fiatal nagymester egyéni edzésének és versenyzésének támogatása, közös edzőtáborok szervezése.
Ütemezés:	2020. december 31-ig kiválasztás, 2021. január 31-ig egyéni programok megalkotása, 2021. február 1-jétől egyéni fejlesztési programok megvalósítása 2022. január 31. az első időszak értékelése, visszajelzés 2023. január 31. a második időszak értékelése, visszajelzés 2024. január 31. a harmadik időszak értékelése, visszajelzés 2025. január 31. a program végső kiértékelése, visszajelzés

6. Mellékletek

A) **Felkészülési támogatási terv építőkövei**

A válogatott keretek kialakítása

A válogatott keret kialakítása az adott év elején történik (január).

- Az "A" válogatott maximum **8 főből áll, ebből 7 fő Élő-pontszám (előző év utolsó 4 hónapjának átlaga)** alapján kerül be, +1 fő a női szakág vezetőjének (szövetségi kapitány) javaslatára (de nem kötelezően).
- A "B" válogatott maximum **5 főből áll**, a női szakág vezetőjének (szövetségi kapitány) döntése alapján (az ifjúsági szövetségi kapitány javaslatára)

B) **Ösztönző felkészülési és támogatási rendszer**

A válogatott kerettagoknak biztosítani kell a világversenyekre való felkészülést, melyet elsősorban edzésre és versenyzésre tudnak fordítani. Egy olyan rendszert kell kialakítani, amely igazságos, megbízható, hosszú évekre kiszámítható, emellett motiválja a játékosokat a fejlődésre.

■ Élő-pontszám (Ranglista) rendszer

Nehéz tökéletesen működő rendszert alkotni, de mivel a sakkban az Élő-pontszám az értékmérő, így a támogatási rendszert logikus és korrekt az Élő-pontszám rendszeréhez kötni (több nagy sakkhatalomnál működik ez a rendszer). Előnye, hogy motiválja a játékosokat az Élő-pontszámok gyűjtésére, és ezzel magasabb juttatási kategóriába kerülésre. A rendszer továbbá biztosítja a differenciálást az éljátékosok között, beindítva ezzel egy egészséges versenyszellemet az éljátékosok között.

■ BONUS-rendszer

Azokat a játékosokat illeti meg, akik az év során magyar válogatottként sikereket hoznak, kiemelkedő eredményt érnek el egyéni vagy csapat szinten.

■ Életpálya-modell

Az életpálya-modell lényege az éljátékosok korábbi teljesítményének elismerése, további kemény munkára, edzésre való ösztönzése. Meg kell becsülnünk azokat a játékosainkat, akik már többször bizonyították, hogy profi sportolók és világszínvonalon versenyeznek. A modell a profi sakk karrier mellett való döntés meghozatalát segíti, a válogatottak számára egy világos és könnyen átlátható rendszert biztosít.

■ Csapat és egyéni teljesítmény

A világversenyeken nyújtott csapat és egyéni teljesítmény elismerésére az összesített költségvetésből elkülönített rész. Az ösztönző rendszert fontos úgy kialakítani, hogy a válogatottság kapujában lévő sakkozóink számára ne a kiutazó csapatba kerülés legyen az elsődleges cél, hanem a magyar zászló alatt a "ringben" nyújtott teljesítmény. A kiemelkedő sikerek elismerése további motivációt adhat a versenyzőknek.

C) Versenyprogram, Edzések támogatása

Versenyeztetési keret:

A célunk, hogy a válogatott kerettagok minél több, és minél erősebb (kiemelt) versenyen induljanak. Egy meghatározott versenyeztetési keretösszeg biztosításának célja, hogy női válogatottjaink elutazzanak azokra a költséges tornákra, ahol a szállás- és útiköltséget nem – vagy csak részben – fedezi a szervező (pl. évenként megrendezett egyéni EB). **A lejátszott partik számát tekintve a minimum cél 65-70 játszma/év, folyamatosan növelve a számot 2024-ig.**

A lejátszott partik mennyisége mellett a játszmák minősége is kiemelten fontos. Minden évben vannak olyan kiemelt sakktornák, amelyek közül legalább néhány eseményen masszív magyar részvétel szükséges. Egyfelől fontos integrálódni a sakkvilág vérkeringésébe, másfelől ezek adnak igazi képet játékosaink valós formájáról, hiszen egymás után kapják az erős ellenfeleket. A szakmai programunkba kerülő válogatott játékosok felé az egyik alapfeltétel ezeken a tornákon való részvétel.

D) Közös edzőtáborok

Évente legalább 4-5 közös edzőtáborra van szükség a válogatott kerettagokkal. A szakmai munka folyamatos biztosítása, és a csapattagok közötti összetartás erősítése céljából elengedhetetlen a közös felkészülés. Az edzőtáborokban a szövetségi kapitány vezetésével zajlik a munka, melyet a kapitány által választott segédedzők segítenek.

Az edzőtáborok keretein belül évente egyszer egy különleges csapatépítő programot is fontos beiktatni, hogy a játékosok összekovácsolódjanak. A tapasztalatok alapján még a sikeres olimpiákon is legalább egyszer hullámvölgybe kerül a válogatott, és ennek súrlódásmentes átvészelésben ez kulcsszerepet játszhat.

E) Versenyeztetési lehetőségek, menedzsment és diplomácia

Az MSSZ versenylehetőségek megteremtésével megkönnyítheti az éljátékosok felkészülését és formába hozását. Hazánkban az utóbbi tíz évben – a felnőtt magyar bajnokságon kívül – alig akadt egy-egy olyan verseny, amely a magyar válogatott keret számára megfelelő szintű kihívást jelentett volna. Egy-két nagyobb sakkesemény megrendezésével illetve támogatásával, a Grand Prix sorozat beindításával, vagy akár a rivális válogatottakkal történő összecsapások társszervezésével az MSSZ is bővíthetné a színvonalas versenykínálatot. Eddig ezen a területen nem aknáztuk ki a magyar sakkdiplomáciában rejlő lehetőségeket sem. Fontos lenne feltérképezni azt a sakkdiplomáciai eszköztárat, amelyeken keresztül legalább egy-két éljátékosunknak új lehetőségeket tudunk teremteni. A reménybeli 2024-es sakkolimpia és a hazai sakkélet fellendülése (események, szakmai programok) bővíti majd e tekintetben az MSSZ mozgásterét.

F) Egyéb támogatási lehetőségek (spotpszichológus, dietetikus stb.)

A sakkversenyek jellemzően 9-11 napig tartanak napi egy játszmával, és a partik átlagosan 3-5 órán keresztül tartanak, sőt gyakran 6-7 óráig is elhúzódik a küzdelem. A fizikai és szellemi frissesség elengedhetetlen, valamint az extra pszichológiai megterhelést is bírniuk kell élsakkozóinknak a siker érdekében. Érdemes központi szinten biztosítani azt a lehetőséget, hogy egy sakkbán is jártas pszichológus vagy coach, esetleg dietetikus és edző segítsen megtalálni azokat a pluszokat a sportoló életében, amivel a kritikus pillanatokban még egy lapáttal rá tud majd tenni. A játékosok és a szövetségi kapitány közös megbeszélése/javaslata alapján e területen is fontos lenne biztosítani a keretfeltételeket (megfelelő szakértők MSSZ általi kiválasztása, költségvetési keret biztosítása). Nem bevett szokás az évenkénti átfogó orvosi vizsgálat sem, pedig időnként kis időráfordítással is érdemi változást lehet elérni (vashiány pótlása, vitaminok stb.). Lehetőség szerint ebben is segíthet az MSSZ a tudatosság erősítésével és megfelelő vizsgálatok listájának meghatározásával, támogatásával.

G) Indikátor-struktúra általános bemutatása és módszertan

Az indikátorok négy fő kategóriába sorolhatók. A **szakmai aktivitásra (1)** és **eredményességre (2)** vonatkozó mutatók összesített átlagos főszámokat mutatnak, amelyek mögött a bővített válogatott keret tagjainak egyéni teljesítményei húzódnak meg. Következésképpen a nyomon követés technikailag egyszerű feladat, ugyanakkor komplexebb elemzést tehet szükségessé az előrehaladás objektív értékelése, ha a kerettagok személyében a négy év alatt változás áll be.

A **helyezés (3)** és **rangsor (4)** típusú indikátorok egyszerűen mérhető mutatók. Itt bázisidőszakként a stratégia készítésekor rendelkezésre álló legfrissebb információból indultunk ki, vagyis a számok a legutóbbi ismert helyezést tükrözik.

A stratégia elkészítésekor egy **8 fős keretből** indultunk ki, amely a jelenlegi magyar női Élőpontoszám ranglista legjobb 8 játékosának statisztikai eredményeit tartalmazza.

Bázisidőszakként az elmúlt három év kiigazított évesített átlagát használtuk, vagyis a 2018-2019 éveket teljes egészében figyelembe vettük, a 2020-as esztendő első három hónapjának (koronavírus előtti időszak) számait pedig négygel megszorozva megkaptuk a 2020-ra vonatkozó fiktív számokat. Az összesített eredményt osztottuk hárommal. A játszmaszámot megtisztítottuk a 20 lépés alatti döntetlenektől, mert ezek komoly szakmai értéket nem hordoznak, valós küzdelmet általában nem tükröznek, és a jövőben sem tervezzük ezeket igazi teljesítményként regisztrálni (a sakk sajátossága, hogy ilyenek korrekt körülmények között is előfordulhatnak).

Kategória	Keret	Indikátor	Bázis	2021	2022	2023	2024
Aktivitás	A	Lejátszott játszmák átlagos száma (év)	31	60	65	70	75
Aktivitás	A	2400 feletti elleni játszmák átlagos száma	7	14	16	18	20
Aktivitás	A	"1-es kategóriás" versenyeken indulás	1,5	3	3	4	4
Eredményesség	A	2400 feletti ellen átlagos teljesítmény	34%	35%	37%	38%	40%
Eredményesség	A	2300-2400 ellen átlagos teljesítmény	49%	51%	53%	55%	57%
Eredményesség	A	2300 alatti ellen átlagos teljesítmény	66%	68%	70%	72%	74%
Helyezés	A	Sakkolimpia	5	10	6		3
Helyezés	A	Csapat-EB	10	8		3	
Helyezés	A	Egyéni EB Top 15 (kvalifikáció VB-re)	0	1	1	2	2
Rangsor	A	FIDE rangsor	10	9	9	8	7
Rangsor	A	Top 60-ban játékos (2400 feletti)	1	1	2	2	3
Rangsor	A	Top 100-ban játékos (2360 feletti)	2	4	5	5	6
Rangsor	A	Top 200-ban játékos (2300 feletti)	7	8	9	11	12

H) Indikátorok részletes bemutatása és indoklása

■ Aktivitás típusú mutatók (1)

Az elmúlt három év adatainak elemzése egyértelműen rávilágít az egyik legfontosabb problémára. A válogatott keret tagjai átlagosan kevés partit játszanak egy évben, ráadásul ezeket nem a világ elitjébe tartozó játékosok ellen teszik. Ahhoz, hogy felvegyük a versenyt a világsztárokból álló csapatokkal, ezen sürgősen változtatnunk kell. Egy profi játékosnak az év során legalább ötnaponta táblához kell ülnie (kb. évi 70 játszma), és ami még ennél is fontosabb, hogy ezt a kiemelt tornákon tegye meg. Versenyzőink nincsenek ott, vagy csak nagyon ritkán a „szuperversenyeken”, így ritkán találkoznak igazán erős játékosokkal, ami a szakmai fejlődés rovására megy. Szokni kell a magas stresszel járó versenyeket, hogy hozzászokjunk ezekhez a szituációkhoz.

1. Lejátszott játszmák átlagos száma

A bázis adatokat figyelembe véve a ranglistán első nyolc női játékosunk évente átlagosan 31 partit játszott az elmúlt 3 évben, a 20 lépés alatti döntetlenek kiszűrése után. Ez a szám önmagában nagyon súlyos probléma, jól mutatja, hol kell azonnal változtatnunk. Egy profi versenyzőnek éves szinten minimum 7-8 versenyen kell játszania, ez nagyjából 65-70 lejátszott partit jelent. Ettől jelenleg nagyon el vagyunk maradva, melynek egyik oka a támogatás hiánya és az ebből fakadó megélhetési problémák.

2. 2400 Élő-pontszám feletti elleni játszmák átlagos száma

A női sakkozásban a 2400 Élő-pontszám egy olyan lelki-szakmai határ, melynek átlépése elvezet minket a profi női sakkozók (Top 60) világába. Magától értetődik, hogy az ilyen erősségű játékosok ellen lejátszott partiknak sokkal magasabb a szakmai értéke. A bázisadatok alapján az első nyolc játékosunk évente átlagosan 7 partit játszott – 20 lépéses remik nélkül – 2400 feletti játékosok ellen. Ezt legalább a duplájára kellene emelni, de optimális esetben el kell érnie az évi 20 játszmát. Ez elsőre nagy ugrásnak tűnhet, de a valóságban egyáltalán nem elképzelhetetlen. A kerettagoknak az EB/olimpia mellett legalább három nívós nemzetközi tornán kellene ehhez játszaniuk. A versenynaptár részét képező magyar bajnokságot és a nívós külföldi csapatbajnokságokat is figyelembe véve ez nem irreális elvárás.

3. „1-es kategóriás” versenyeken való indulás

Szorosan összefügg az előző mutatóval. Minél erősebb tornákon vesznek részt a versenyzőink, annál nagyobb rá az esély, hogy szakmailag kihívást jelentő ellenfelekkel kerülnek össze. Az elmúlt években sajnos kevés „szuperversenyen” sikerült részt venni, főleg anyagi okok miatt. Feladatunk, hogy támogassuk és motiváljuk a játékosainkat, hogy minél erősebb versenyeken vegyenek részt, még ha ez azt is jelenti, hogy kevesebb eséllyel nyernek díjakat. Célunk, hogy évente átlagosan legalább 3-4 „1-es kategóriás” (lásd szakmai terv) versenyen vegyenek részt a jövőben.

Eredményességet mérő mutatók (2)

Természetesen nem csak az a cél, hogy a kerettagok minél több és minél erősebb versenyen vegyenek részt, hanem hogy teljesítményük és ez által Élő-pontszámuk is jelentősen emelkedjen. Ahhoz, hogy a világversenyeken éremszerzés közelébe érjünk, a csapatnak átlagosan 2400 feletti teljesítményt kell nyújtania. Összehasonlításképpen a 2018-as sakkolimpián ötödik helyezést elért válogatottunk átlagteljesítménye 2335 volt, de a grúzoknak 2410-es átlagteljesítményre volt szükségük a bronzérem elcsípéséhez. A matematika ennél természetesen sokkal bonyolultabb, hiszen ennél jobb teljesítménnyel is le lehet csúszni a dobogóról, míg volt olyan év, amikor ennél kevesebb is elég lehetett volna. Szintén torzítja a képet, hogy a válogatott versenyeken a csapatpont számítást használják: négy táblán a 2,5-1,5-es győzelemre már jár a maximális két pont, a teljesítményszámokat viszont nagymértékben befolyásolja a győzelem aránya. Mindenesetre az irányok kijelöléséhez jó kiinduló alap.

1. 2400 Élő-pontszám feletti elleni átlagos teljesítmény

A bázisidőszakban 34% volt legjobb sakkozónk átlagos teljesítménye a 2400 Élő-pontszám feletti ellenfelekkel szemben. Ez azt mutatja, hogy erősebb játékosok ellen 3 játszmából 1 pontot tudunk szerezni. A női mezőnyben ezt a mutatót fenntartásokkal kell kezelni, hiszen ebbe nem csak a női ellenfelek ellen elért teljesítmény számít bele, hanem a férfiak elleni játszmák is, akik akár 2600 feletti Élő-pontszámmal is rendelkezhetnek. Ez kicsit csökkenti a mutató statisztikai jelentőségét, de mégis egy jó képet ad a top játékosok elleni teljesítményről. Célunk, hogy ezt a mutatót folyamatosan emelve 40% környékére hozzuk fel 4 év alatt.

2. 2300-2400 Élő-pontszám közöttiek elleni átlagos teljesítmény

Szakmailag az egyik legfontosabb paraméter, mivel a válogatott keretünk jelentős része (és a világ női játékosainak zöme) ebből az Élő-pontszám kategóriából kerül ki. A statisztikai itt nem mutat nagy meglepetést. A bázisszámból azt olvashatjuk ki, hogy a csapatunk a hasonló erősségű játékosok ellen közel 50%-os teljesítményt nyújt. Terveink szerint a szakmai munka és a versenytámogatások beindulásával ez pozitív irányba fog elmozdulni. 2024-re meg kell közelítenünk a 60%-ot, hogy komoly eséllyel számolhassunk az éremszerzés tekintetében.

3. 2300 Élő-pontszám alattiak elleni átlagos teljesítmény

Néha a gyengébb ellenfeleken való „túljutás”, az úgynevezett kötelező győzelem jelenti a legnagyobb kihívást. A bázisidőszakban mért 66% kiindulásnak nem alacsony érték, de természetesen itt is kell fejlődést produkálni. A csapat világversenyeken szinte szokásos forgatókönyv, hogy az utolsó táblán gyengébb ellenfelek ellen kell hozni a győzelmet. Félreértés ne essék, ezek kiváló játékosok, és néha az Élő-pontszámuk nem is tükrözi a valós tudásukat, de itt nyilván nagyobb az esély a sikerre. A szakmában elterjedt mondás: „Az olimpiát nem az első, hanem az utolsó táblán kell megnyerni”. A kitűzött célunk egy 10%-os teljesítmény-növekedés.

Helyezés (3) és rangsor (4) típusú mutatók

A szakmai program legfontosabb mutatói, irányai. Célunk visszavezetni a magyar sakkozást a világ élvonalába, és nemzetközi sikereket elérni válogatott szinten. Reálisan nézve egy éremszerzés az elkövetkezendő világversenyeken meglepetés lenne, de nem lehetetlen. Mutatja ezt az is, hogy a legutolsó olimpián (2018, Batumi) ötödik helyezést ért el a női csapatunk, és 2016-ban, ha legyőztük volna Lengyelországot az utolsó fordulóban, akkor bronzéremmel a nyakunkban térhettünk volna haza. Az elmúlt két Európa-bajnokságon sajnos nem jött ki a lépés, 2017-ben a krétai EB-n semmi sem jött össze, így a csalódást keltő 12. helyezést értük el, a tavalyi EB-n egy szuper kezdés után visszacsúsztuk a 10. helyre.

A következő sakkolimpián (2021, Moszkva) csapatunk a 10-12. helyről fog indulni, így a minimum célunk a 10 közé kerülés, de 2022-ben (Minszk) már szeretnénk 6-ba kerülni. Ehhez elengedhetetlen, hogy a legerősebb összeállításban álljunk ki, és játékosaink is formában legyenek. Az álom az éremszerzés a remélhetőleg hazai rendezésű budapesti 2024-es olimpián. Ambíciózus cél, de csak ez lebeghet a szemünk előtt, hiszen a csapat képes erre a teljesítményre, a hazai pálya pedig óriási energiákat fog adni a játékosoknak.

Az Európa-bajnokságon sokkal tömörebb a mezőny, több sztárscapattal sem kell számolnunk (Kína, India, USA, Kazahsztán), viszont a tradicionálisan erős válogatottakat (Oroszország, Ukrajna, Grúzia, Lengyelország) nehéz megelőzni. Szokásos forgatókönyv, hogy a gyengébb csapatokon könnyedén túljutva felérünk az élmezőnybe, majd a rangadókon elbukunk. Visszatérve a szakmai koncepcióra, ezért is prioritás a játékosaink szupertornákon való versenyeztetése. Az olimpiákhoz hasonló irányvonalat határoztunk meg. 2021-ben a minimum célkitűzés a nyolc, de lehetőleg a hat közé kerülés. A 2024-es olimpiát megelőző EB-n már az éremért megyünk!

A tíz legjobb játékos Élő-átlaga alapján mért FIDE világranglistán hazánk a tizedik helyen áll, de elérhető közelségben van a nyolcadik hely visszaszerzése. Ehhez Kazahsztán és Németország legjobbjait kellene magunk mögé utasítanunk. Reálisan nézve a végcél a hatodik ranglista-helyezés megszerzése lehet, de ehhez óriási fejlődésre lenne szükség, az ötödik helyen álló Ukrajna befogása pedig csak évtizedek kemény munkájával lehetséges. Női Európa-bajnokunk, Hoang Thanh Trang visszaesése is érzékenyen érintette a listás helyezésünket. Az egykoron a világ 10 legjobb női sakkozója között is jegyzett Trang a tavalyi évben kikerült a világ legjobb 50 játékosa közül is. Számára a cél a visszatérés a legjobbak közé, tudása alapján ott a helye. Korábban már kihangsúlyoztuk, mennyire fontos, hogy 2400 Élő-pontszám feletti (jelenleg Top 60 a világon) versenyzőink legyenek, így nem meglepetés, hogy célunk 2024-re legalább három ilyen játékos „kinevelése”. A FIDE Top 100-as listáján jelenleg csak két nevet jegyzünk a magyar zászló mellett, ez nagyon kevés, itt jelentős fejlődést kell elérnünk. Célunk, hogy legalább 6 magyar játékos kerüljön fel a Top 100-as listára 2024-ig.

IV. Utánpótlás

1. A sakksport helyzete ma

Mindenfajta tehetségkutató és képzési tervnek, és a hozzá kapcsolódó, a megvalósítást célzó programnak két alapvető kérdésre kell választ adnia.

1. A jelenlegi szerkezetben, a sportág általános helyzetének figyelembevételével hogyan képes a sakkteltségeket felkutatni?
2. A versenysportban felismert tehetségek képzését, menedzselését miként tudja segíteni?

A tehetségek kiválasztása feltételezi az aktív egyesületi háttér jelenlétét, képzett szakemberek munkáját, és hogy ezek a feltételek az ország jelentős területét lefedve álljanak rendelkezésre.

A tervezés első feladata a sportág jelenlegi helyzetének vizsgálata, a szervezeti feltételek, anyagi források, az egyesületi háttér és a megvalósítást segíteni képes humán erőforrások felmérése.

A) A. Egyesületi háttér

A sakkegyesületeink területén a rendszerváltást követő időszakban jelentős átrendeződés történt, ez nem első sorban a működő egyesületek számában (341 tagszervezet) érhető tetten, mint inkább a nevelőegyesületek aktivitása, illetve a tagszervezetek nevelő munkájának csökkenésében, amit az utánpótlás tömegbázis olvadásában tapasztalunk. Az okokra fókuszálva látni kell, hogy az egyesületek többsége szűkös önkormányzati támogatások, változó és nehezen kiszámítható szponzori szerződések, valamint a minimális összegű tagdíjak segítségével igyekszik a működéséhez szükséges forrásokhoz jutni, ami a legtöbb helyen bizonytalan háttér. Ez nem kedvez a nevelő munkának, hiszen ott a folyamatos, rendszeres edzőmunka és középtávú tervezés feltételeit kell biztosítani az eredményességhez, ezektől a feltételektől a legtöbb egyesület távol áll.

B) Nevelő munka és tehetségkutatás

Egy fiatal sakkozó 6-8 évesen lép be a rendszerbe, majd 4-5 év edzést, versenyzést követően válik versenysakkozóvá és az eredményesség tekintetében akkorra lesz értékes tagja a közösségnek. A klasszikus sakkegyesület működési modell (klubélet, heti oktatás, edzői felügyelet, versenytámogatások) megváltozása, megszűnése és a helyébe lépő "szülői pénztárca modell" számos csapdát rejt, erről még alább teszünk említést. Az új időszak szűkössége miatt általánossá kezd válni a hétvégi bajnoki meccsekre, szabadidős sakkra épülő, amatőr sakktevékenység. Az egyesületek többségének tevékenysége a bajnokságban szereplő csapatuk működtetésére (utazási költségek, nevezési díjak, versenybírói díjak) koncentrál, erre tudnak forrásokat találni, így az utánpótlás-nevelő feladatok ellátása egyre kevésbé valósul meg, ami persze jól nyomon követhető a fiatalok létszámának csökkenésében. A sakksport utánpótlás bázisa ezzel összefüggésben az utóbbi tíz évben rohamosan csökkent, ami a kiemelkedő ifjúsági élsakkozók létszámában és a nemzetközi eredményeinkben (azok visszaesésében) is tükröződik.

Világosan látszik, hogy az egyesületi háttér, a nevelő egyesületek eredményessége, munkája fokozatosan gyen-

göl, emellett egyre kevesebb új és fiatal szakember tűnik fel az edzői területen. Az egyesületek többsége csak jelképes mértékig képes hozzájárulni a versenyzés, edzés költségeihez a fiatal sportolók esetében. A tehetségképzés területén jól megfigyelhető az átrendeződés, amelynek eredményeként a jobb anyagi helyzetben lévő családok csemetéi jutnak megfelelő képzéshez, míg a hátrányosabb helyzetben lévők lassan, néha gyorsan lemorzsolódnak, vagy megragadnak az amatőr, hobbi szinten, a versenysakkozás élmezőnye számára nem jelentenek utánpótlást.

C) Humán források

A sakkspport általános helyzete a humán források területén is megmutatkozik. Szervező, csapatvezető, edző és versenybíró garnitúránk jelentős része időskorú, mindemellett kevés a rendszerbe újonnan belépő fiatal szakember, ami aggasztó képet fest, és a sürgető feladatok közé emeli ezt a szegmenset is. Az edzőképzés, a fiatal szakemberek bevonása, felkészítése minden megújulás alapja, elengedhetetlen feltétel az utánpótlás tehetségkutatás területén, az erre irányuló elképzelést a Fiatal Edzők Pályázata részben, programszerű formában ismertetjük.

D) Összefoglalás és tervezés

A sakkspportág egyesületi rendszere jelen helyzetében rendszerszintű problémákkal küzd az utánpótlás területén, a tömegbázis létszámában és minőségében lényegesen elmarad a rendszerváltást követő (1990-2000-es évek) időszaktól. Az egyesületekben elvértve akad főállású utánpótlás feladatokat szervező szakember, az edzőképzés intenzitása, eredményessége gyenge, nagyon kevés képzett fiatal edző lép be a rendszerbe, ezért a humán forrás tekintetében is kiöregedőben van. A sakk drága sportág lett, az edzők, oktatók óradíja, a rendszeres versenyzés költségei magasak, így a társadalomban jelen lévő jövedelemkülönbségek miatt elveszítjük a rosszabb anyagi helyzetben lévő családok tehetséges fiataljait.

Mindezek figyelembevételével a sportágfejlesztési terv az alábbi elemeket tartalmazza:

1. Ösztönzi és megerősíti azokat a nevelő egyesületeket, akik megfelelő szakembergárdával rendelkeznek és képesek ifjúsági élsakkozók képzésére, a tehetséggondozás feladatainak újraindítására. Ezek a **Központi Nevelőegyesületek Programjában** juthatnak majd pluszforrásokhoz.
2. **Megyei Sakktehetség Pontok**, amelyek a megyék tehetségkutatás-képzés feladatát szervezik megadott korosztályokban, az ország minél nagyobb területét lefedve.
3. Fiatal szakemberek bevonásával a humán erőforrások területén történő fejlesztéssel támogatja a tehetségkutatás feladatát a **Fiatal Edzők Pályázata**.
4. Korosztályos válogatott keret létrehozásával a versenysport ifjúsági élversenyzőinek képzését, versenyeztetését (menedzselését) megvalósító központi programot hoz létre. **Válogatott Keret**.
5. A fiatal korosztályok legtehetségesebb versenyzőinek képzését támogatja, az anyagilag hátrányos helyzetben lévő, de kiemelten tehetséges versenyzőket is megtartva az U10-U12 korosztályokban. **Maróczy Géza Utánpótlás Központ**.
6. A központi programok esetében felkészült és az utánpótlás-képzésben jelentős tapasztalattal rendelkező szakemberek képzése, kiválasztása és alkalmazása kívánatos a programokban (minőségbiztosítás). Lépeést kell tartanunk a nemzetközi sakkkozás színvonalával az edzőképzés területén is. Magas szintű, központi szervezett edzőképzéssel, továbbképzésekkel, hazai és külföldi előadók bevonásával biztosíthat-

duk edzőink szakmai fejlődését, motivációját. Az MSSZ **Sakkedzői Licenc** létrehozása ezt a fontos területet kívánja fejleszteni.

2. Tehetségtől a Tudásig (Utánpótlás fejlesztési program)

A sportágfejlesztés szakmai terve az alábbi két területre koncentrál, a Tömegbázis erősítése és tehetségkutatás, valamint az Ifjúsági Élsakkozás minőségi képzése.

A meghatározott célok és a rendelkezésre álló idő tekintetében intenzív és az eredményességre koncentráló programok létrehozása szükséges, amelyek a négyéves periódus során képesek minőségi előrelépésre a tehetségek menedzselésében, ami végeredményben erős utánpótlás versenyzőket eredményez.

A tervezett programok célirányosak, konkrét feladatokra szerveződnek és összehangoltan segítik a minőségi eredmények elérését. Célunk, hogy a négyéves periódus végén tehetséges, felkészült és sikeréhes utánpótlás versenyzőket tudjunk asztalhoz ültetni a hazai rendezésű Sakkolimpián.

Az ifjúsági versenyzőkből építkező "C" válogatott, az utánpótlás-válogatott támogatási koncepciója, az „MSSZ 20200-24. évekre vonatkozó, felnőtt válogatottal összefüggő célkitűzései” fejezetben megfogalmazott koncepció mentén a 2024-es sakkolimpián induló harmadik csapat („C” válogatott) a legjobb 25 év alatti - jelenleg U20 - sakkozó(k)ból és a legnagyobb fejlődést mutató kiemelt tehetségekből fog összeállni.

3. A szakmai terv felépítése

CÉL	TERÜLET	PROGRAM
Nevelőegyesületi háttér erősítése	Tömegbázis	Talentum Program
Fiatal szakemberek (oktatók) bevonása a rendszerbe	Tömegbázis	Fiatalkedzők Pályázata
Korosztályos válogatottak támogatása	Élsakkozás	Válogatott Keret és Utánpótlás Központ
Edzőképzés	Élsakkozás	Kedző Licenc

A) Talentum Program

A nevelőegyesületi háttér megerősítése, szakmai munkájuk szervezése, konkrét célok megjelölése a Talentum Programon keresztül valósul meg. A Talentum Program célkitűzése a tehetségkutatás hatékony szervezése az ország minél nagyobb területét lefedve, amely a **Megyei Sakk Tehetségpontok** és a **Központi Nevelőegyesületek** tevékenységén keresztül zajlik.

Mindkét programterület megadott szakmai feladatokat lát el (versenyrendszer működtetése, edzőmunka a megyei válogatottakkal), céljuk a területükön felbukkanó tehetségek felismerése, képzése és gondozása (menedzselése).

B) Megyei Sakk Tehetségpontok

Jelenleg 11 megyében működik a Tehetségpont Program, amelyek az MSSZ pályázatán nyerték el a támogatást, tevékenységüket 2019 őszétől kezdték meg. Célunk, hogy az ország minél nagyobb területét lefedve valósítsuk meg a tömegbázis erősítésének programját, hogy további megyékben indítsunk be Tehetségpontokat. A sportágfejlesztési program keretében mind a 19 megyében létrehozuk a Tehetségpontokat.

Célok:

- Az értékszámot szerző és aktívan versenyző gyerekek létszámát - a 8-12 éves korosztályban - legalább kétszeresére kell emelni az elkövetkező négy év alatt.
- Régiós ifjúsági rapidverseny sorozat létrehozása a Tehetségpont területén.
- Kiemelt tehetségek oktatása a célkorosztályban (8-10-12 éves fiúk és lányok).
- Megyei korcsoportos válogatott kialakítása, oktatása, menedzselése.

Program:

- Pályázat a Megyei Sakk Tehetségpontok működésére, létszámuk bővítésére, az alábbi feladatok megvalósítására:
- Megyei ifjúsági rapidverseny sorozat (Sakkszombat) működtetése, eredmények közzététele az MSSZ honlapján
- Megyei ifjúsági válogatott felállítása és oktatása a 8-10-12 éves korosztályban, a leadott éves program alapján
- Részvétel a Magyar Kupa (megyék válogatottjainak) versenyén.

C) Központi Nevelőegyesületek

A tehetséggutató területén az egyesületek szerepe döntő, közülük is kiemelkedően fontos a nevelőegyesületek szerepe, ahol szervezett formában, képzett szakemberek felügyeletével történik a fiatalok korosztály és tudásszint szerinti képzése, versenyeztetése.

A fiatal versenyzők (10 év alattiak) képzésénél fontos a családi környezet szerepe, a rendszeres képzést (oktatás óra, edzőtábor), lehetőség szerint a lakókörnyezetükhöz közel kell megvalósítani. Erre a feladatra az egyesületi sakkosztály a legalkalmasabb, természetesen az egyéni edzések kiegészítésével.

Jelenleg hazánkban 20-25 aktív nevelőegyesülettel lehet számolni, ez rendkívül kevés, és még ezek is meglehetősen szerény anyagi lehetőségekkel, kevés képzett szakemberrel és gyengén szervezeten működnek. Programunk célkitűzése, hogy ezeknek az egyesületeknek a munkáját segítse, lehetőséget adjon, hogy a programon belül vállalt munkájuk révén forrásokhoz jussanak.

A programterv az ország kiemelt nevelőcentrumai közül 10 egyesületnek biztosít támogatást a fejlesztési tervben megfogalmazott célok megvalósításához. A Központi Nevelőegyesületek pályázat útján kerülhetnek a programba, a pályázat elbírálását az MSSZ Ifjúsági Bizottsága végzi, a szövetség elnökségének jóváhagyásával.

D) Nevelőegyesületi modell a programban

Egy nevelőegyesület hatékony és szervezett működésének alapja, hogy

1. Kisebbségi egyesület esetében 2-3, nagyobbak esetében 6-8 szakembert legyen képes foglalkoztatni az oktatás alábbi szintjein.

A nevelőegyesületi modell három lépcsős:

- a. Óvodai, iskolai oktatást megvalósító szakember (tehetséggutató).
 - b. Egyesületi oktató (nevelőedző), aki a versenysakkosztály alapjain dolgozik.
 - c. Vezetőedző, az élsakkosztályért felelős (egyéni képzést megvalósító), magas minőségű szakember.
2. A rendszeres versenyzés feltételeit biztosítsa, szervezze a fiatal versenyzők felkészítését és kíséretét a versenyek során (motiváció).
 3. Rendszeresen vegyen részt az (egyéni és csapat) országos korcsoportos eseményeken, a magyar versenyrendszerben, motiválja, tájékoztassa a versenyzőit (éves versenynaptár) az aktív sporttevékenység-

ben való részvételre (aktivitás).

A fenti feltételek biztosításával lehet pályázni a Központi Nevelőegyesületi minősítésre, amely révén lehetőség nyílik az Egyesületi támogatások igénybevételére. A támogatási összeg megítélése az egyéni és csapatversenyek eredményessége (Egyesületi Pontverseny, az elmúlt 5 évet figyelembe véve) és az aktivitás (létszám, eseményeken való részvétel) figyelembevételével történik, és évről-évre felülvizsgálatra kerül.

E) Fiatal Sakkedzők Pályázata

Az oktatói, edzői munka az egyik leghatékonyabb formája a tehetségek felfedezésének és a versenysakkozás utánpótlás háttérének aktív menedzselésének. Az óvodai, iskolai sakkoktatás képzett szakemberek segítségével ezt a háttérrel biztosítja.

A Fiatal Sakkedzők Pályázata az utánpótlás-edzők, óvodai-iskolai oktatás területén működő fiatalok képzését, felkészítését kívánja szervezni, erősítve a sakkoktatással foglalkozó képzett oktatók számát. A programba jelentkezők életkorhatára 30 év, képzésük az MSSZ szervezésében zajlik majd, a pályázati feltételek között a megfelelő iskolai végzettség, a képzés szintjéhez szükséges sakktudás (minősítés) és pedagógiai ismeretek megléte szerepel.

A pályázat megvalósítása során az oktatók az MSSZ edzőképző programjában vesznek részt, a Testnevelési Egyetemmel közösen kialakított sakkoktatói Licencet szerezhettek. A pályázatot nyert fiatalok sikeres vizsgájukat követően óvodai-iskolai intézményekkel szerződnek az oktatás megvalósítására, a szükséges felszereléseket az MSSZ kölcsönzi a pályázóknak.

F) Tömegbázis erősítése az indikátorok megjelölésével a 2020-24 közötti időszakra

A tömegbázis erősítéséhez szervezett sakkélet, aktív nevelőmunka, jól felépített versenyrendszer szükséges. Az előrelépést ezen a területen a folyamatos feltételrendszer biztosítása mellett az alábbiak szerint képzeljük el.

Kategória	Indikátor	Bázis (2020)	2021	2022	2023	2024
Tagegyesületek ifjúsági versenyzőkkel	A csapatok részvételi létszámának növelése	79 csapat	80	85	90	100
Aktív nevelőegyesületek	100 pont feletti eredmény az Egyesületi Pontversenyben	19 csapat	20	25	30	35
Ifjúsági Csapatbajnokság	A versenyben résztvevő csapatok létszámát 50%-al növelni	40 csapat	45	50	55	60
Megyei Tehetségpont	Minél több megye bevonása a programba	11 megye	13	15	17	19
Kategória	Indikátor	Bázis (2020)	2021	2022	2023	2024
Rapid OB egyéni korcsoportos	Létszám dinamikus növekedése (+ 50 %)	250 fő	270	300	330-350	360-380
Országos Bajnokság (elődöntője) egyéni korcsoports	Létszám dinamikus növekedése (+ 50 %)	240 fő	260	290	320	350-360

4. Ifjúsági Élsakkozás Programja

Válogatott Keret és a **Maróczy Géza Utánpótlás Központ** az ifjúsági élsakkozás korosztályos válogatottjainak képzési és menedzselési programja. A korosztálynak megfelelően csoportos és egyéni képzés rendszerét valósítja meg.

5. Maróczy Géza Utánpótlás Központ

Központi tehetségkutatás-képzési centrum, az U8-U10-U12 korosztály fiú és leány versenyzőinek, kiemelt tehetségeinek oktatását, versenyzését támogató program.

Az érintett korosztályok közül az U8-U10-U12 évesek legtehetségesebb versenyzőit a Maróczy Géza Utánpótlás Központnak kell kiválogatnia és a tehetséggondozás feladatkörét, oktatást, versenyeztetést és felkészítést szerveznie, amelyben a legfelkészültebb nevelőedzők segítségével támaszkodhatnak a programban résztvevő fiatalok.

Az oktatás alapvetően 5-6 fős kiscsoportos formában zajlik a központi edzőtáborban a csoportok felelős oktatóinak irányításával, korosztályonként külön leány és fiú csoportok kialakításával. Az edzőtáborok 5 napos oktatással, bentlakásos formában zajlanak a központi edzőtáborban, az életkortól függően szülői kísérettel.

Célok:

1. Tehetségek kiválasztása az U8-U10-U12 korosztályokban
2. Nemzetközi szinthez történő felzárkózás az egyéni világversenyeken

3. Korosztályos válogatottak kialakítása, képzése, versenyeztetése

Program:

4. A szakmai programban öt edző és egy vezetőedző működik
5. Évi 6 edzőtábort és 2 versenyt szervez és támogat a program
6. Félévente értékeli a programban szereplő fiatalok fejlődését, eredményeit
7. Folyamatos kapcsolattartást végez a versenyzők egyéni edzőivel és a szülőkkel

6. Válogatott Keret

Ribli Zoltán nemzetközi nagymester, olimpiai bajnok, az MSSZ ifjúsági válogatott szövetségi kapitánya által működtetett program, amely az egyéni képzést, versenyzést szervezi az U12-14-16-18 éves korosztályokban a korcsoport válogatott versenyzőivel.

A magasabb korosztályokban az egyéni edzések, verseny felkészítés és menedzselés kerül a szakmai program középpontjába. Az U14 - U16 - U18 válogatott keret kialakítása, válogatott csapattalálkozók szervezése és az azokon való részvétel mellett a címszerző versenyek, normateljesítés, az egyéni edzésterv és versenyprogram kialakítása az a feladatkör, amelynek megvalósítása a válogatott programjában szerepel. Nemzetközi élmezőnyben szereplő fiatalok képzése során a kiemelt nemzetközi eseményeken való aktív jelenlét elengedhetetlen. A korcsoportos EB, VB eseményeken valamint a magasabb korosztályokban a felnőtt EB-n való indulás, a versenyen résztvevők felkészítése kiemelt feladat, elengedhetetlen feltétel a felnőtt válogatottsághoz szükséges tapasztalatok megszerzéséhez.

Célok:

1. Korosztályos magyar válogatott felállítása, felkészítése, menedzselése
2. Válogatott események szervezése, azokon való eredményes részvétel
3. Nemzetközi szinten eredményes versenyzők képzése egyéni edzőkkel
4. FIDE cím (nemzetközi mester, nagymester) és Élő-pontszerzés a válogatott versenyzőkkel

Program:

5. A szakmai program öt edzővel és a válogatott szövetségi kapitánnyal működik
6. Éves egyéni edzés és versenyzési terv kialakítása a válogatott versenyzők részére
7. Válogatott csapatversenyek és edzőtáborok szervezése
8. A szövetségi kapitány legalább félévente értékeli a programban szereplő fiatalok fejlődését, eredményeit
9. Folyamatos kapcsolattartást végez a versenyzők egyéni edzőivel és a szülőkkel

7. Sakkedző, Sakkoktató Licenc

Sakkedző, Sakkoktató Licenc a nemzetközi szinthez történő felzárkózást kívánja megvalósítani a kreditrendszerű edzőképzés programjában. A Válogatott Keret és Utánpótlás Központ közvetlen munkájában csak azok a szakemberek alkalmazhatók, akik az MSSZ által előírt edzői licenccel rendelkeznek. A Sakkedző, Sakkoktató Licenc az előírt képzési programban elért sikeres vizsgával szerezhető. Felmentést a Mesteredzői vagy Senior Trainer címmel rendelkezők kaphatnak. Továbbképzési eseményeken a kredit rendszerben meghatározott pontszámok elérése a követelmény. A Sakkedző, Sakkoktató Licencet kétévente meg kell újítani.

v. Amatőr és egyesületi sakk

A Magyar Sakkszövetség tagszervezeti létszáma jelenleg 268 egyesületből áll. Az országos szervezésű NB-s bajnoki osztályok mellett, a működő megyei bajnokságokban, egyéni és csapat szinten is jelentős létszámot ültet asztalhoz a magyar sakkozás, az éves versenyengedélyek száma 5-6000 között mozog.

A kisegyesületek létrejötte, aktivitása és "életbenmaradása" a legtöbb esetben a helyi támogató(k) és a tagság lelkesedésétől és lehetőségeitől függ. Ugyanakkor ezek a helyi klubok, kezdeményezések fontos részét képezik a sakksport vidéki szerveződésének és a sakk-kultúra életben tartásának, a szabadidő aktív eltöltésének részeként is. Ezért a Magyar Sakkszövetség fontos feladatának érzi, hogy a kisegyesületek tevékenységét segítse, őket aktívításra ösztönözze, lehetőségeiket növelje, és ezzel a sakkjáték népszerűsítését, a hazai amatőr sakkozás erősödését elősegítse. Az Egyesületi és Amatőr Sakkozás Programjának keretében pályázatot tervezünk hirdetni részükre az alábbi események szervezésére, lebonyolítására.

Négy Évszak Megyei Rapid Csapatbajnokság

Megyei szervezetek számára kiírt esemény, amely évszakonként négy játéknappól áll, és amelyen településenként 4 fős csapatok, baráti társaságok vehetnek részt. Az egyes versenynapokon a létszámtól függően körmérkőzéses vagy svájci rendszerű lebonyolítással zajlik a csapatmérkőzés rapid játékidővel. Minden játéknap egy külön verseny, külön díjazással de a négy játéknap végén az összetett verseny is díjazásra kerül.

Pályázhatnak a megyei szövetségek, vagy az általuk megbízott egyesület.

Magyar Sakk Napja Rendezvénysorozat

Minden év szeptember első szombatján, a Magyar Sakk Napján különféle sakkeseményekkel ünnepel a hazai sakkozás. Ezeknek az eseményeknek a szervezésére és lebonyolítására ír ki pályázatot a Magyar Sakkszövetség. A pályázatban bármely tagszervezet részt vehet az általa megvalósított sakkesemény tervének bemutatásával. Sakkverseny, szimultán, bemutató verseny megvalósítása szerepelhet a pályázatban.

VI. Kommunikáció és népszerűsítés

1. A Magyar Sakkszövetség tevékenységének alapértékei

- A, Eredményes versenysport
- B, A sakk integrálása az oktatásba
- C, A sakkrajongók korszerű kiszolgálása
- D, A digitális kornak megfelelő kommunikáció
- E, A sakk elérhetővé tétele a társadalom minden rétege számára
- F, A sakk szeretetének és népszerűségének erősítése

2. Stratégiai alap – sakkolimpia 2024

A Magyar Sakkszövetség (a továbbiakban: MSSZ) 2020–2024-es időszakra vonatkozó kommunikációs és népszerűsítési terve alapvetően a társadalmi szemléletformálás lehetőségeit és eszközeit veszi sorba.

A 2020–2024-es időszak csúcseseménye, egyben a sakk népszerűsítését szolgáló kommunikációs stratégia alappillére a 2024-es sakkolimpia és a Nemzetközi Sakkszövetség (FIDE) ahhoz kapcsolódó kongresszusa, melynek megrendezésére Budapest is pályázott. A helyszínről 2020 őszén dönt a FIDE.

Az egyetlen sportághoz kötődő sportesemények között a sakkolimpia az 5 legnagyobb világesemény közé tartozik, kiemelkedő nemzetközi érdeklődés övezi a résztvevő országok és versenyzők (cca. 1700), az őket kísérő hivatalos személyek, családtagok és rajongók, valamint az eseményről tudósító médiumok száma alapján.

A versenysakk az online térben is megtalálta a helyét: a 2018-as grúziai sakkolimpián az élő online közvetítésekbe naponta nagyjából 5 millióan csatlakoztak be.

3. A kommunikáció fő irányai

A sakk versenysport, szabadidős tevékenység és a digitális kor egyik kiemelkedő oktatási eszköze, társadalmi haszna ennek megfelelően több téren is megmutatkozik:

- versenysport – a sportolók és események által országimázs építésére ad lehetőséget,
- szabadidős tevékenység – élvezetes, közösségteremtő játék, amely szerény anyagi beruházást igényel az egyén részéről,
- oktatási eszköz – segítségével hatékonyan fejleszthető a gondolkodás, a kreativitás, a sémafelismerés, a memória.

4. A népszerűsítés céljai, célcsoportjai és üzenetei

A) Célok:

Stratégiai:

1. A sakk népszerűsítése a lakosság körében.
2. A sakkjáték használatának ösztönzése.
3. Az amatőr játékosok számának növelése.
4. A sakk-klubokban sakkozók számának növelése.
5. A most is sakkozók motivációjának fenntartása.

Kommunikációs:

1. A sakk társadalmi hasznosságának bemutatása.
2. A sakk használatával összefüggő előnyök kiemelése
 - az oktatásban,
 - a társas érintkezésben (közösségépítés),
 - a digitális világ megismerésében.
3. A sakkozáshoz kötődő sztereotip averziók csökkentése.

B) Célcsoportok

Alapvetés: a lakosság nem homogén, azaz elengedhetetlen több célcsoport megjelölése – amelyek eltérő üzenetrendszert kívánnak. A népszerűsítés során a célcsoportok szegmentált alábontása (lakhely, foglalkozás stb.) szintén megkerülhetetlen. Az üzenetek megfogalmazási stílusában és a kommunikációs csatornák kiválasztásakor a hitelesség mellett kiemelkedő szempont azoknak a médiumoknak és kommunikációs technikáknak a használata, amelyek valóban elérik a célközönséget.

Főbb kommunikációs célcsoportok

A sakkot nem vagy elvétve használók

Szülők (általuk 0–13 éves gyerekek)
 14–18 év közötti fiatalok
 19–30 év közöttiek
 30–45 év közöttiek
 45 év felettiek

A sakkot verseny- vagy szabadidős tevékenységként, valamint az oktatás során rendszeresen használók

Szülők (általuk 0–13 éves gyerekek)
 14–18 év közötti fiatalok
 19–30 év közöttiek
 30–45 év közöttiek
 45 év felettiek

Speciális területek

Sajtóorgánumok és szaksajtó (tévé, rádió, nyomtatott és online médiumok)
 Önkormányzatok
 Vállalatok

C) Üzenetek

A **pozitív üzenetek** meghatározásakor a sakkot már most, vagy a jövőben használók érdekei és motivációja a kiindulópont: **mit ad és adhat nekünk a sakk?** Az ösztönzés kapcsán és a bizonytalanok meggyőzése érdekében az üzenetek az egyéni és a társadalmi hasznosságra helyezik a hangsúlyt.

- **A sakk mindenkié**
- **Sakkozni élmény**
- in- és outdoor közösségi esemény
- az online sakk népszerűsége világszerte növekvő tendenciát mutat
- **Sakkozni hasznos**
- digitális társadalom perspektívája
- oktatási perspektíva
- sport perspektíva
- kapcsolódó művészeti és kulturális területek perspektívája
- **Sakkozni menő** – hollywoodi toposzok szólnak róla
- sakkozó = briliáns elme
- sakkozás = polgári idill

5. A népszerűsítés kommunikációs eszközei és lehetőségei

A digitális kor kihívásainak megfelelő, a sakk népszerűségét növelő kommunikáció alapja a hiteles, folyamatos, naprakész, változatos és informatív tájékoztatás a médiumokban és a közösségi csatornákon, szervezett események révén, valamint az oktatás kapcsán.

Napjainkban, amikor az okos eszközön elérhető elektronikus játékok egyre nagyobb arányban kötik le a fiatalok szabadidejét, minden komolyabb esemény, amely kedvet csinál a fizikailag együtt töltött idővel járó, hagyományos játékokhoz, kedvező hatású, főleg a fiatal generációk számára. Magyarországon érdemi lépések történtek az elmúlt évtizedben annak érdekében, hogy a sakk az új generációk szemében is visszanyerje a rendszerváltás után valamelyest meggyengült társadalmi státuszát és ázsióját.

A) Online felületek

Az MSSZ aktív online felületeket üzemeltet sakkjátékra, tudósításokra, sakk-sztorikra, hírekre, melyekben egytől egyig komoly népszerűsítési lehetőségek rejlenek. Az MSSZ felületeivel kapcsolatosan az alábbi célokat tűzte ki.

- Chess.hu és az MSSZ saját közösségi oldalainak (Facebook, Instagram, Twitter) maximális kihasználása és népszerűsítése hiteles, folyamatos, releváns, szakmai és színes információkkal.
- Hello, Sakk! – az MSSZ online csatornájának (YouTube, Twitch) ismertebbé tétele. A csatorna eleve vállalt fő célja a sakk népszerűsítése, továbbá az ifjúsági versenyzők fejlődésének segítése.
- Saját programok kommunikálása minden lehetséges felületen.

B) A sakk hangsúlyosabb megjelenése a médiában

- Rendszeres sakkrovat a nyomtatott sajtóban (helyi és országos napilapok, magazinok) és népszerű weboldalakon.
- Periodikus programok tv-csatornákon és rádióban, rendszeres kulturális sakk sztorik és sakkolimpiai sztorik a nyomtatott sajtóban (helyi és országos napilapok, magazinok) és népszerű weboldalakon.

Témák:

- Saját programok kommunikálása (PR)
- Jelenlegi éljátékosaink népszerűsítése és erejük objektív kommunikálása.
- Az utánpótlás kiemelkedő sakkozójának támogatása (imázs építés).
- A közelmúlt sakksztárjai (Polgár-nővérek, Portisch Lajos, Lékó Péter stb.)
- Korábbi klasszisaink és sikeres sakk-olimpikonjaink örökségének és emlékezetének ápolása.
- A magyar kulturális és társadalmi élet emblematikus alakjai, akik szerettek vagy szeretnek sakkozni (nemzetközi kitekintésben is).
- A sakkozás és a világ izgalmas kapcsolatai: MI/AI, döntéshozatal, művészetek, matematika, oktatás, más sportágak.

C) Sportdiplomácia

Fontos célunk Magyarország népszerűsítése a 2024-es budapesti Sakkolimpia által.

A Magyar Sakkszövetség diplomáciai tevékenységének eredményeként 2019. szeptember 6. és 8. között Magyarországra látogatott a Nemzetközi Sakkszövetség elnöksége, és Budapesten tartotta meg az elnökségi ülését. A hivatalos programot kísérő események keretében a MSSZ jelezte a FIDE elnökének, Arkagyij Dvorkovicsnak, hogy Magyarországnak szándékában áll versenyre kelni a 2024. évi Sakkolimpia és FIDE Kongresszus megrendezéséért. A bejelentés fogadtatása kedvező volt, a FIDE elnöke 2019. szeptember 7-i budapesti sajtótájékoztatón kiemelte, hogy "Magyarország 100 éve sakknagyhatalomnak számít" és elismerőleg szólt az iskolákban bevezetett sakkoktatásról is. Elmondta: fokozott az érdeklődés az olimpiarendezés körül, de "a kormánygarancia és a kedvező politikai légkör Budapestre hozhatja a rendezvényt".

2020. április 30-án a Magyar Sakkszövetség beadott a 2024. évi Sakkolimpia és FIDE Kongresszus rendezésére egy pályázatot, amit a FIDE befogadott és az elmúlt évtizedek legjobban előkészített pályázati anyagának minősített. 2020 szeptember 4-én a FIDE elnöke Magyarországra fog látogatni, hogy személyesen ellenőrizze az olimpiai előkészületeket, és októberben döntenek az olimpia helyszínéről.

A Kormánynak szándékában áll megrendezni a 2024. évi Sakkolimpiát Budapesten, amely esemény kivételes lehetőséget jelenthet a magyar sakkozás számára.

A csak egy sportághoz kötődő nemzetközi sportesemények között a sakkolimpia a világ öt legnagyobb eseménye közé tartozik, és a sportág népszerűsége, ezáltal nézettsége is egyre nő, így egy sakkolimpia megrendezése az ország hírnevének öregbítéséhez is érdemben hozzá tud járulni.

A sakkolimpiára öt fős csapatokban neveznek be az országok. Az elmúlt évtized tapasztalatai alapján körülbelül 190 férfi és 150 női csapat vesz részt, ami önmagában 1700 versenyző. Ehhez adódnak a szövetségi kapitányok, az edzők, a bírók, a hozzátartozók, a nézők és nem utolsósorban az újságírók, akik leginkább híret viszik országunknak. A sakkolimpia idején a FIDE rendszerint kongresszust is tart, ezen jellemzően mintegy 180 fő vesz részt.

A Sakkolimpián több mint 3000 "intelligens turista" jelenik meg hazánkban, akik azon túl, hogy Budapest számára kellemes vendégek, hazaviszik Magyarország jó hírét.

A sakkot egyre többen követik élőben online (a 2018. évi grúziai sakkolimpia internetes nézőszámát napi 5 millió főre becsülték). A hivatalos közvetítés keretében szintén bemutatható Magyarország.

D) A sakk hangsúlyosabb megjelenése az oktatásban

A 2020-24-ig tartó időszak, melyben reményeink szerint a megszokottnál jelentősebb lesz a sakk köztudatban való megjelenése, nagyszerű lehetőségeket nyit az oktatásban való térnyeréshez. Ezt az alábbi célkitűzésekkel tudjuk segíteni.

- Sakkszakkörök szervezése általános és középiskolákban önállóan, valamint azokban az intézményekben, ahol a Sakkpalota programot alkalmazzák.

- Óvodai és iskolai sakkoktató képzés és továbbképzés szakmai támogatása (OKJ a TE-n):

Egyre több intézményben mutatkozik igény sakkoktatásra, azonban a kívánt óraszámhoz szakembereket kell képeznünk. Ehhez segítséget nyújt a Testnevelési Egyetem, melyen 2020 őszétől indul a Szellemi Sportok Kutató Központ, ahol kutatás, oktató-, tanár- és edzőképzés minden szinten megjelenik majd. Itt a főbb témák: képességfejlesztés, stratégiai és taktikai gondolkodás, döntések elemzése, sakkedzés. Az MSSZ Oktatási-Kutató Bizottságának "Sakkal jobb" néven futó oktatási-kutató programja a TE-vel együttműködésben fejleszti ezt a területet. Emellett a TE együttműködést köt a Digitális Jólét Programmal, amiben szerepel a szellemi sportok nyújtotta lehetőségek kiaknázása.

- Hozzájárulás a Sakkjátszótér és a Sakkpalota program (Polgár Judit módszer) népszerűsítéséhez:

A program az általános képességfejlesztésre, a logikus és kreatív gondolkodás elősegítésére, a digitális korban fellépő gondolkodásfejlődési hiányosságok pótlására nyújt alternatívát. A program a sakk alapszabályait és eszközrendszerét használva a normál tanterv alaptantárgyainak ismeretanyagát helyezi összefüggésrendszerbe, segítve a strukturált, logikus gondolkodás készségszintű elsajátítását. A módszer óvodai iskola előkészítésre, valamint a speciális igényű gyermekekkel történő foglalkozás során is hatékonyan alkalmazható.

A sakkjáték elsajátítása a program keretei között nem cél, hanem eszköz, a logikus, kreatív gondolkodás fejlesztésére.

A Sakkpalota program a Nemzeti Alaptantervhez kapcsolódóan 2013-tól rendelkezésre állt, majd az új, 2020-as Nemzeti Alaptantervhez kapcsolódóan szintén megmaradt kerettantervként „Képességfejlesztő sakk (a sakk, mint oktatási eszköz)” címmel az általános iskola 1-4. évfolyama számára. 2017 májusától az óvodák számára is megnyílt a lehetőség, a Sakkjátszótér Komplex Képességfejlesztő Program bevezetésére. A program, az életkori sajátosságok figyelembe vételével, komplex megoldást nyújt az óvodás korú gyermekek képességfejlesztéséhez, és felkészíti őket az iskolakezdésre. A Sakkjátszótér program ugyancsak a sakkjáték fejlesztő hatásaira épít, ugyanakkor az óvodás korosztály tekintetében az általános iskolai korcsoporttól eltérően az alábbi célok elérésére is fókuszál:

- Előkészítés az iskolára (anyanyelvi fejlesztés, számtani alapismeretek, az írás alapozása; tematikus foglalkozások formájában)
- Kiemelt szerep jut a szenzomotoros fejlesztésnek (nagymozgások, koncentráció fejlesztése) a Sakkjátszótér fejlesztő játékein keresztül
- A kreatív és logikus gondolkodásfejlesztés által a digitális korosztályra jellemző gondolkodási hiányosságok csökkentése
- Bevezeti az óvodásokat a sakk világába játékos eszközökkel

- Személyiségformálás, tanulási motiváció elősegítése (iskolai előkészítő funkció)

A Sakkpalota és a Sakkjátszótér nem egymásra épülő programelemek, külön-külön igyekeznek átadni a látásmódot. A Sakkpalota módszer elemei a Sakkjátszótér nélkül is elsajátítható. A Sakkjátszótér előnye, hogy fiatalabb életkorban még jobban elsajátítható a módszer által fejleszteni kívánt gondolkodásmód.

A Sakkpalota és a Sakkjátszótér programelemei közül az általános iskolás korosztályt érintő Sakkpalota program létrehozása óta minden évben folyamatosan növekszik a programban részt vevő gyermekek, pedagógusok és intézmények száma. Jelenleg 413 általános iskolából 1380 pedagógus vett részt a Sakkpalota módszertani képzésben és a 2019/2020-as tanévben több mint 40 000 fő felett van azoknak a tanulóknak a száma, akik a módszertan alapján vesznek részt az általános iskolai képzésben.

Egy sikeres budapesti sakkolimpiai pályázat kivételes lehetőséget teremthet a Sakkpalota és Sakkjátszótér módszer, és annak országos szintű eredményei bemutatására is. Ahogy a köztudatba erőteljesebben beépül a sakksport, a szülők egyre nyitottabbá válhatnak a program iránt.

A Sakkolimpia megrendezésével egyidejűleg rendezett kísérőrendezvények keretében felhívhatjuk a résztvevő országok figyelmét a Sakkpalota és Sakkjátszótér módszer bemutatásán keresztül arra, hogy ez az óvodákban és iskolákban is alkalmazható program a sakkon keresztül fejleszti az önálló, logikus és kreatív gondolkodást, emellett tantárgyi kereshivatkozásokkal a nyelvi és a mozgásos készségek fejlesztését is segíti.

A budapesti Sakkolimpia amellett, hogy általánosságban alkalmas Magyarország elismertségének növelésére a sakkdiplomáciában, és ezen keresztül jobb lehetőségek elérésére a magyar sakk számára a nemzetközi porondon, lehetőséget biztosíthat arra is, hogy a résztvevő szakemberek, pedagógiai szakértők megismerjék a magyar pedagógiai sikereket, és a világhírű Kodály-módszer mellett megnyíljon a lehetőség egy új magyar innováció, a Polgár Judit-módszer nemzetközi elterjesztésére is.

E) Megjelenés rendezvényeken

- 🏠 Sakksátor program a hazai (zenei) fesztiválokon:

A Sziget Fesztiválon az utóbbi időben évről évre megjelent a Sakksátor, melynek sikeres alapötletét tervezzük felhasználni fesztiválokon, tömegrendezvényeken. Tapasztalataink szerint ezen rendezvények közönségében mindig akadnak lelkes sakkszeretők határon innenről és túlról.

- 🏠 Logikai Sportok Fesztiváljának felkarolása.

Több szellemi sportág (bridzs, go, dáma, darts stb.) vezetőivel tárgyalásokat folytattunk egy speciális “fesztivál” létrehozásáról, melyen évente egy alkalommal számos logikai játék és részben vagy egészben szellemi sport mutatkozhatna be. Úgy véljük, egy ilyen rendezvény zászlóvivőjének a sakknak kell lennie. 2021-től tervezzük a rendezvény bevezetését.

- 🏠 Csatlakozás a Világsakkfesztiválhoz:

A Világsakkfesztivál minden év október második szombatján kerül megrendezésre a Magyar Nemzeti Galériában. Célja, hogy bemutassa a sakk 1000 arcát. Szlogenje: „A SAKK ÖSSZEKÖT MINKET”. Az a szándék, hogy legyen egy nap, amikor a világon minden sakkot szerető, a sakk fontosságára figyelő ember egyszerre osztozzon a sakk által biztosított kivételes élményben. A mára több ezer látogatót vonzó sakkfesztivál igazi nemzetközi eseménnyé nőtt. A Világsakkfesztivál színes egész napos családi programjaival fiataloknak és időseknek egyaránt kivételes lehetőséget biztosít ahhoz, hogy kitáruljon számukra egy világ, amelyben a sakk egy közös nyelv, egy térben és időben átívelő összekötő kapocs. A változatos családi- és gyermekprogramok, a sakk, művészet, sport és játék világába kalauzol, ahol a gyermekek, szülők és nagyszülők egyaránt megismerkedhetnek a sakk képességfejlesztő hatásaival, a stratégiai és kreatív gondolkodás előnyeivel és fontosságával. Az évente megújuló rendezvénysorozat keretében kicsik és nagyok a változatos és érdekes programok mellett találkozhatnak olyan hazai és nemzetközi szintűen is elismert vendégekkel, akiknek sportolói vagy az élet más területén elért eredményei példaként szolgálhatnak arra, hogy a kitartó munka, az elkötelezettség és önbizalom mindig célravezető. A budapesti helyszínhez évente 30-40 ország is csatlakozik saját rendezvénnyel az adott napon. A fesztivál egyre hangsúlyosabban online platformokon is megjelenik, több tízezer sakkrajongót összekötve a világ minden részéről. A Világsakkfesztivál szintén remek lehetőséget kínál a 2024-es Sakkolimpia népszerűsítésére is.

F) Versenyek és sakknépszerűsítő események az MSSZ szervezésében

Több új sakkversenyt és népszerűsítő rendezvényt tervezünk bevezetni a következő években, melyek hazánkba vonzanák a nemzetközi sakkélet fontos szereplőit, valamint aktivizálnák a hazai sakkozókat:

- Grand Prix 4 nagy versennyel, neves versenyzőkkel a nemzetközi elitből: egy-egy továbbfejlesztett Budapesti Tavasz Fesztivál, Zalakaros Open, Maróczy Géza Sakk Fesztivál, valamint egy új nemzetközi open kiemelkedő színvonalú körversennyel, melyre a világ legjobbjai is szívesen jelentkeznek.
- Nemzetközi sakktalálkozó válogatott mérkőzéssel, évente más nemzettel
- V4 Együttműködés – konferencia és sakkfesztivál – a közös szakmai munka céljából
- Parasakk Magyar Bajnokság
- Egyetemi egyéni és csapat internetes bajnokság
- Buda vs. Pest 100 táblás mérkőzés a Szabadság hídon (tavasz végén)

G) Sakkmúzeum és szakmai központ (on- és offline)

Jelenleg Budapesten és Hevesen üzemel egy-egy Sakkmúzeum, egyik sem az MSSZ tulajdona. A szövetségnek saját könyvtára van, illetve a központi irodában megtekinthető számos különös becsben őrzött sakkereklye. Célunk egy olyan központ kialakítása, mely muzeális jellegén túl ellát sok hasznos funkciót:

- Kiállítás, tárlat – interaktív saktörténet
- Mentorálás, webinárium, konzultációs lehetőség
- Bemutató órák tartása
- Workshopok és konferenciák szervezése

H) A sakk kortalan!

Az MSSZ kommunikációjában jelentős szerepet kell kapnia annak az üzenetnek, hogy a miénk azon kevés sportágak egyike, melyet 3-99 éves korig, sőt talán azután is űzhetünk. Ennek szellemében a következő programokat tervezzük elindítani:

- Sakkoktatás szülők és nagyszülők részére – klubokban és interneten
- Nyugdíjas klubok sakkprogramjának kidolgozása és koordinálása

I) Parasakk program támogatása

A sportélet hazánkban dinamikusan fejlődik, és egyre jobban nő a fogyatékkal élő sportolók megbecsülése és elismertsége is. Ehhez csatlakozott a Magyar Sakkszövetség is, hogy megfelelő háttérrel biztosítson a fogyatékos sakkozók számára, segítséget tudjon nyújtani a magyar bajnokságokra, különböző nemzetközi versenyekre, világtornákra, olimpiákra való felkészülésben.

Az MSSZ újjáalakult elnöksége 2020. év elején hozta létre a magyar fogyatékos sakkozókat képviselő Parasakk bizottságot. Ennek függvényében a parasakknak még nincs előzménye, nincsenek az előző évekből MSSZ által szervezett vagy támogatott események. 2021-ben rendezzük meg az I. Magyar Parasakk Bajnokságot, amit eredeti 2020-as időpontjában a koronavírus járvány megghiúsított.

A legnagyobb várható feladat a válogatottak felkészítése a 2021-es I. Sakk Paralimpiára. Ennek megoldása, szervezése folyamatban van.

Mivel a magyar parasakk valójában idén kezdte el működését, elsőrendű feladat a még nem ismert parasakkozók felkutatása. Ez a Parasakk bizottság megalakulása után azonnal elkezdődött és folyamatosan jelenleg is tart. Ezzel párhuzamosan célunk a sportág megismertetése a fogyatékossgal élőkkel, különös tekintettel azokra, akik más sportágakban kevésbé tudnak érvényesülni.

Szintén fontos, hogy első körben - ahogy a körülmények lehetővé teszik - a válogatott sportolók klasszifikációs vizsgálata megtörténjen.

J) Sakk a művészetekben

Célunk az olyan művészeti programok szakmai támogatása, amelyben a sakk-tematika hangsúlyos formában megjelenik. Tervezzük bekapcsolódni színházi, táncművészeti és képzőművészeti programokba. A József Attila Színházzal közösen kialakított Magyar Sakk Napja rendezvénysorozatot folytatni kívánjuk.

6. Indikátorok

- Online megjelenések száma / aktív olvasók száma – hasznos elérések.
- Média megjelenések száma / elért emberek száma.
- Felépített és működő programok száma / felhasználók száma.
- A megrendezésre kerülő népszerűsítő rendezvények száma.

- A rendezvények által elért emberek száma (életkori felbontásban).
- Régi és új sakk-klubok / tagok száma.
- Az MSSZ igazolt versenyzőinek száma.
- A Sakksaló és Sakkjátszóter programban résztvevő hazai és határon túli magyar intézmények, pedagógusok, gyerekek száma
- Az akkreditált pedagógus képzések és továbbképzések száma